2024/1321

13.5.2024

KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) 2024/1321,

8. mai 2024,

millega muudetakse rakendusmäärust (EL) 2018/2067 andmete tõendamise ja tõendajate akrediteerimise osas

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta direktiivi 2003/87/EÜ, millega luuakse liidus kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteem ja muudetakse nõukogu direktiivi 96/61/EÜ, ([1]) eriti selle artikli 15 kolmandat lõiku ja artikli 30f lõiget 1 ja lõike 5 teist lõiku,

ning arvestades järgmist:

(1) Pärast direktiivi 2003/87/EÜ muutmist Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2023/959 ([2]) tuleb muuta komisjoni rakendusmäärust (EL) 2018/2067, ([3]) et lisada sellesse eeskirjad, mida kohaldatakse selliste käitiste kasvuhoonegaaside heite tõendamise suhtes, mis tegelevad olmejäätmete põletamisega ja mille summaarne nimisoojusvõimsus on üle 20 MW. Selleks et tagada põletamisega tegelevate käitiste puhul ühtlustatud lähenemisviis, tuleks olmejäätmete põletamisega tegelevate käitiste puhul tehtava tõendamise suhtes kohaldada samu nõudeid kui teiste põletuskäitiste puhul. Kui liikmesriik ei ole nõudnud, et olmejäätmete põletamisega tegeleval käitisel oleks direktiivi 2003/87/EÜ artiklis 4 osutatud kasvuhoonegaaside heite luba, peaks tõendaja keskenduma seirekava järgimise hindamisele.

(2) Direktiiviga (EL) 2023/959 laiendati direktiivi 2003/87/EÜ I lisas loetletud tegevusalade ulatust seoses nafta, raua, alumiiniumi, alumiiniumoksiidi ja vesiniku tootmisega ning CO_2 transportimisega muude vahendite kui torujuhtmete kaudu. Selleks et tagada kooskõla direktiivi 2003/87/EÜ I lisa ja nende tegevusalade ulatuse vahel, mille puhul tõendaja peaks olema akrediteeritud, et ta saaks teha tõendamisi nendes sektorites, tuleb rakendusmääruse (EL) 2018/2067 I lisas sätestatud akrediteerimisulatust ajakohastada.

(3) Pärast seda, kui direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10a lõike 1 kolmandas lõigus on kehtestatud kohustus seada lubatud heitkoguse ühikute (LHÜd) tasuta eraldamine sõltuvusse energiatõhususe parandamise meetmete rakendamisest, on komisjoni delegeeritud määrusesse (EL) 2019/331 ([4]) lisatud uued eeskirjad, milles sätestatakse, millal Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2012/27/EL ([5]) artikli 8 kohastes energiaauditi aruannetes või sertifitseeritud energiajuhtimissüsteemides sisalduvad soovitused loetakse rakendatuks. Nende soovituste rakendamise tõendamise peamine eeltingimus on tõendaja kinnitus võrdlusandmete aruande või, kui see on asjakohane, tootmistaseme aastaaruande tõendamise käigus, et energiatõhususe soovituste rakendamine on lõpule viidud. Seetõttu on oluline sätestada ühtlustatud eeskirjad kontrollide kohta, mida tõendaja peab tegema, et kinnitada energiatõhususe soovituste rakendamise lõpuleviimist.

([1]) ELT L 275, 25.10.2003, lk 32, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2003/87/oj.
([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. mai 2023. aasta direktiiv (EL) 2023/959, millega muudetakse direktiivi 2003/87/EÜ, millega luuakse liidus kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteem, ja otsust (EL) 2015/1814, mis käsitleb ELi kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemi turustabiilsusreservi loomist ja toimimist (ELT L 130, 16.5.2023, lk 134, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/959/oj).
([3]) Komisjoni 19. detsembri 2018. aasta rakendusmäärus (EL) 2018/2067, milles käsitletakse andmete tõendamist ja tõendajate akrediteerimist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2003/87/EÜ (ELT L 334, 31.12.2018, lk 94, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2018/2067/oj).
([4]) Komisjoni 19. detsembri 2018. aasta delegeeritud määrus (EL) 2019/331, millega määratakse kindlaks üleliidulised üleminekueeskirjad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10a kohaste lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamiseks ühtlustatud viisil (ELT L 59, 27.2.2019, lk 8, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2019/331/oj).
([5]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta direktiiv 2012/27/EL, milles käsitletakse energiatõhusust, muudetakse direktiive 2009/125/EÜ ja 2010/30/EL ning tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2004/8/EÜ ja 2006/32/EÜ (ELT L 315, 14.11.2012, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2012/27/oj).

(4) Kui energiatõhususe soovituste rakendamist ei ole veel lõpule viidud, kontrollib tõendaja kooskõlas delegeeritud määruse (EL) 2019/331 artikli 22a lõikega 3, kas on kohaldatav mõni delegeeritud määruse (EL) 2019/331 artikli 22a lõike 1 teises lõigus sätestatud erand tingimuslikkusest. Õiguskindluse ja sarnaste juhtumite võrdse kohtlemise tagamiseks on vaja kindlaks määrata ühtlustatud eeskirjad, mille alusel tõendaja hindab kõnealuste erandite kohaldamist.

(5) Selleks et tõendaja saaks teha vajalikke kontrolle energiatõhususe soovituste rakendamise või tingimuslikkuse erandite kohaldamise kohta, peaks käitaja esitama tõendajale tõendamise asjakohastes etappides asjakohased tõendid ja teabe energiatõhususe soovituste rakendamise ja erandite kohaldamise kohta.

(6) Selleks et anda pädevale asutusele vajalikku teavet, et otsustada, kas delegeeritud määruse (EL) 2019/331 artikli 22a kohased LHÜde tasuta eraldamise tingimused on täidetud ja kas tasuta eraldatavate LHÜde kogust tuleb vähendada, on vaja kehtestada erieeskirjad seoses tõendaja aruandlusega kinnituskontrollide tulemuste ja nende kontrollide käigus tehtud tähelepanekute kohta.

(7) Direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10a kohaselt võivad käitajad LHÜde tasuta eraldamise vähendamise tühistada pärast energiatõhususe soovituste rakendamise lõpuleviimist. Tühistamise eeltingimusena peab tõendaja tootmistaseme aastaaruande tõendamisel kinnitama, et energiatõhususe soovituste rakendamine on lõpule viidud. Toetamaks selle jaoks iga-aastase tsükli kehtestamist, on oluline, et tõendaja poolt varasemate tõendamiste käigus soovituste rakendamise kohta tehtud tähelepanekute põhjal võetaks järelmeetmeid ning et tõendajad kontrolliksid seda järgnevate tõendamiste käigus.

(8) Delegeeritud määruse (EL) 2019/331 artiklite 4 ja 6 kohaselt peab pädev asutus seiremetoodikakava heaks kiitma. Sätted, mis on seotud seiremetoodika valideerimisega tõendaja poolt pädeva asutuse heakskiidu puudumisel, on aegunud ja tuleks seetõttu välja jätta.

(9) Rakendusmääruse (EL) 2018/2067 kohaldamisel saadud kogemused osutavad vajadusele selgitada tõendaja kohustust kontrollida vastavust Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2018/2001 ([6]) artikli 29 lõigetes 2–7 ja 10 sätestatud säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heite vähendamise kriteeriumidele, kui kasutatakse biomasskütuseid. Selguse huvides tuleks lisada säte, millega kohustatakse tõendajaid kõnealustele kriteeriumidele vastavust kontrollima.

(10) Kogemused on näidanud vajadust selgitada, millal tehakse tegevuskoha virtuaalseid külastusi ja mis põhjusel ning millal toimus viimane tegevuskoha füüsiline külastus. Selline teave võimaldab pädevatel asutustel ja riiklikel akrediteerimisasutustel jälgida tegevuskoha virtuaalsete külastuste nõuete täitmist. Selguse ja läbipaistvuse huvides tuleks selline teave lisada tõendamisaruandesse.

(11) Selguse huvides on oluline viia tõendaja lähenemisviis, mille abil tehakse kindlaks käitaja eraldamisandmete seire ja aruandluse tulemuslikkusega seotud parandused, kooskõlla lähenemisviisiga, mille abil tehakse kindlaks heitkoguste seire ja aruandluse parandamise võimalused. Eraldamisandmetega seotud soovitused peaksid sisaldama parandusi, et saavutada delegeeritud määruse (EL) 2019/331 VII lisas loetletud andmeallikate suurim täpsus.

(12) Rakendusmääruse (EL) 2018/2067 artikli 32 lõike 1 kohaste tegevuskoha külastustest loobumise tingimuste kohaldamisel saadud kogemused on näidanud, et kui A- ja B-kategooria käitised kasutavad maagaasi või ühte või mitut minimaalset lähtevoogu, mille puhul maagaasiseire toimub kommertsmõõtmise kaudu ja kohaldatakse maagaasi arvutustegurite standardväärtusi, kaasnevad sellega samasugused riskid kui olukorras, kus gaasi transportija määrab arvutustegurid kindlaks ilma käitajapoolse sisendi või töötlemiseta. Seepärast on asjakohane lubada loobuda tegevuskoha külastustest ka juhul, kui arvutusteguri määrab gaasi transportija, kasutades veebipõhiseid analüsaatoreid, mille suhtes kohaldatakse asjakohast õiguskorda, mis reguleerib kommertsanalüsaatorite kontrollimist ilma käitaja sisendita.

([6]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta (ELT L 328, 21.12.2018, lk 82, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj).

(13) Pärast direktiivi 2003/87/EÜ muutmist Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2023/958 ([7]) kehtestati uued eeskirjad LHÜde tasuta eraldamiseks õhusõiduki käitajatele. Eraldamine ei põhine enam esitatud tonnkilomeetriandmetel. Seetõttu on kõik tonnkilomeetriandmete tõendamisega seotud sätted aegunud ja need tuleks halduskoormuse vähendamiseks vastavalt välja jätta.

(14) Pärast direktiivis (EL) 2023/958 ette nähtud muudatusi on komisjoni rakendusmääruses (EL) 2018/2066 ([8]) sätestatud seire- ja aruandluseeskirjad, mis käsitlevad kestlike lennukikütuste ja neist tulenevate heitkoguste seostamist lendudega, ning kui kestlikku lennukikütust ei saa konkreetse lennuga füüsiliselt seostada, siis nende kütuste ja neist tulenevate heitkoguste proportsionaalset seostamist lennujaamadest väljuvate lendudega. Õiguskindluse ja keskkonnaalase terviklikkuse huvides on asjakohane määrata kindlaks ühtlustatud eeskirjad, mille alusel tõendajad peavad kontrollima, kas kestlikud lennukikütused ja neist tulenevad heitkogused on õigesti seostatud ning kas rakendusmääruse (EL) 2018/2066 asjakohased nõuded on täidetud.

(15) Lennundussektori andmeid töödeldakse ja registreeritakse suures osas automaatsetes süsteemides, mis võimaldab andmetele kaugjuurdepääsu. See õigustab tegevuskoha virtuaalsete külastuste kasutamist lennundussektoris väljaspool vääramatu jõuga seotud asjaolusid. Tõendamise usaldusväärsuse tagamiseks tuleks tegevuskoha virtuaalseid külastusi lubada ainult rangetel tingimustel. Riiklikud akrediteerimisasutused peaksid tõendajate igaaastase järelevalve raames jälgima kõnealuste tingimuste kohaldamist ja tõendajate tegevust selliste tegevuskoha külastuste ajal.

(16) Direktiiviga (EL) 2023/959 võeti kasutusele eraldi, kuid paralleelne heitkogustega kauplemise süsteem, mida kohaldatakse hoonete ja maanteetranspordi sektorites ning muudes direktiivi 2003/87/EÜ I lisaga hõlmamata tööstustegevusele vastavates sektorites (edaspidi „hooned, maanteetransport ja muud sektorid“) tarbimisse lubatud kütuste suhtes. Rakendusmäärusesse (EL) 2018/2066 on lisatud uued sätted, mis on seotud nende sektorite heitkoguste seire ja aruandlusega. Nende muudatuste tõttu tuleks lisada ühtlustatud eeskirjad, mis käsitlevad heitkoguste tõendamist nendes sektorites ja sellist tõendamist teostavate tõendajate akrediteerimist. Heitkoguste tõendamist käsitlevaid kehtivaid eeskirju ja sätteid tuleks vastavalt kohandada.

(17) Kasvuhoonegaaside heitkoguste tõendamist ja tõendajate akrediteerimist vastavalt direktiivi 2003/87/EÜ artiklitele 15 ja 30f ning kõnealuse direktiivi V lisale, rakendusmääruse (EL) 2018/2066 artiklis 3 esitatud mõisteid, artiklis 4 sätestatud kohustust ja II ja III peatükis sätestatud nõuete kohaldamist tuleks laiendada, et hõlmata reguleeritud üksuse aruannete tõendamine, välja arvatud juhul, kui hoonetes, maanteetranspordis ja muudes sektorites tarbimisse lubatud kütuste suhtes kohaldatava heitkogustega kauplemise süsteemi eriomadused nõuavad muid või rohkem kohandatud eeskirju. Samamoodi tuleks selle eraldi heitkogustega kauplemise süsteemi suhtes kohaldada rakendusmääruse (EL) 2018/2066 V peatükis sätestatud tõendajate akrediteerimise nõudeid ning kõnealuse määruse VI peatükis sätestatud riiklike akrediteerimisasutuste ja pädevate asutuste vahelise koostöö ja teabevahetuse nõudeid.

([7]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. mai 2023. aasta direktiiv (EL) 2023/958, millega muudetakse direktiivi 2003/87/EÜ seoses lennunduse panusega kogu liidu majandust hõlmavasse heitkoguste vähendamise eesmärki ja üleilmse turupõhise meetme asjakohase rakendamisega (ELT L 130, 16.5.2023, lk 115, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/958/oj).

([8]) Komisjoni 19. detsembri 2018. aasta rakendusmäärus (EL) 2018/2066, mis käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ kohast kasvuhoonegaaside heite seiret ja aruandlust ning millega muudetakse komisjoni määrust (EL) nr 601/2012 (ELT L 334, 31.12.2018, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2018/2066/oj).

(18) Oluline on piiritleda tõendaja ja pädeva asutuse roll ja vastutus seoses reguleeritud üksuse aruannete tõendamisega. Kooskõlas direktiivi 2003/87/EÜ V lisas sätestatud põhimõtetega peaks tõendaja hindama reguleeritud üksuse aruannetes sisalduva teabe täielikkust ja vastavust rakendusmääruse (EL) 2018/2066 X ja Xb lisas loetletud nõuetele, seire- ja aruandlusprotsessi parandamise võimalusi ning heiteandmete täpsust. Sarnaselt käitaja aruande tõendamisele peaks tõendaja võtma lähtepunktiks pädeva asutuse kinnitatud seirekava ja hindama reguleeritud üksuse tegevuse vastavust sellele kavale. Kui seirekava ei ole kinnitatud, see ei ole täielik või seda on oluliselt muudetud ilma neid muudatusi heaks kiitmata, on oluline, et reguleeritud üksus saaks pädeva asutuse kinnituse. Kui tõendaja on tuvastanud seirekava puhul rakendusmääruses (EL) 2018/2066 sätestatud nõuete rikkumise, mida reguleeritud üksus ei ole enne tõendamisaruande väljastamist kõrvaldanud, tuleks sellest tõendamisaruandes teatada.

(19) Kooskõlas direktiivi 2003/87/EÜ V lisa C osa punktidega 1–5 ja 7 külastab tõendaja tegevuskohta, et kontrollida reguleeritud üksuse seire ulatust, hinnata selliste mõõteseadmete, -süsteemide ja -protsesside toimimist, mida reguleeritud üksused kasutavad tarbimisse lubatud kütusekoguste kindlaksmääramiseks, küsitluste korraldamiseks ja muude tegevuste läbiviimiseks. Selleks et tõendajad ei peaks külastama tsisternide või ladustamisrajatiste asukohti, kus tarbimisse lubatud kütusekogused määratakse kindlaks ning neid töödeldakse ja kontrollitakse kolmandate isikute poolt või kus mõõdetud andmeid ei kasutata reguleeritud üksuse heiteandmete kindlakstegemiseks ja töötlemiseks, tuleks lisada tegevuskoha konkreetne määratlus. Tõendaja riskianalüüsis määratakse kindlaks, milliseid asukohti reguleeritud üksuse tegevuskohas tuleks külastada. Tõendaja võiks tegevuskoha külastusest loobuda üksnes teatavatel tingimustel.

(20) Asjakohase teabevahetuse tagamine reguleeritud üksuse ja tõendaja vahel on oluline igas tõendamisprotsessi osas, eelkõige lepingueelses etapis, tõendajapoolse strateegilise analüüsi teostamisel ja kogu tõendamise jooksul. On vaja luua ühtlustatud nõuded, millest reguleeritud üksuse ja tõendaja vahelises teabevahetuses alati juhindutakse.

(21) Selleks et kooskõlas direktiivi 2003/87/EÜ artikli 30f lõikega 5 vältida hoonete, maanteetranspordi ja muude sektorite heitkogustega kauplemise süsteemiga ning paiksete käitiste, lennunduse ja meretranspordi heitkogustega kauplemise süsteemiga hõlmatud heitkoguste topeltarvestamist, peavad reguleeritud üksused vastavalt rakendusmäärusele (EL) 2018/2066 kasutama oma seire- ja aruandlusprotsessi, arvates tarbimisse lubatud kütuste üldkogusest maha kütusekogused, mida kasutatakse samal aruandeaastal direktiivi 2003/87/EÜ I lisaga hõlmatud tegevusalade jaoks. Käitajatelt, õhusõiduki käitajatelt ja laevandusettevõtjatelt saadav rakendusmääruse (EL) 2018/2066 Xa lisa kohane teave tarnitud kütuste ja tarneahela kohta on oluline, et teha kindlaks, milline kütusekogus tuleks tarbimisse lubatud kütuse üldkogusest maha arvata. Selleks et anda reguleeritud üksusele ja reguleeritud üksuse aruande tõendamist teostavatele tõendajatele piisav kindlustunne rakendusmääruse (EL) 2018/2066 Xa lisas loetletud teabe täpsuse osas, on asjakohane, et käitaja või õhusõiduki käitaja aruannete tõendajad hindaksid seda teavet kõnealuste aruannete tõendamise raames ja kinnitaksid, et kasutatud kütuste kogused tarnija kohta ei ületa kogust, mille käitaja või õhusõiduki käitaja on sellelt tarnijalt hankinud, võttes arvesse kinnitatud seirekava metoodika kohaselt varudes hoitavaid koguseid.

(22) Rakendusmääruse (EL) 2018/2066 Xa lisas loetletud teabe täpsuse täieliku läbipaistvuse tagamiseks on oluline, et käitaja või õhusõiduki käitaja aruandeid tõendav tõendaja annaks aru rakendusmääruse (EL) 2018/2066 Xa lisas loetletud teabe hindamise tulemustest ja kirjeldaks tõendamisaruandes võimalikke tähelepanekuid, sealhulgas tuvastatud ja parandamata väärkajastamisi, mittevastavusi, rakendusmääruse (EL) 2018/2066 rikkumisi või parandusettepanekuid. Käitaja või õhusõiduki käitaja peaks tegema sellise teabe asjaomasele reguleeritud üksusele kättesaadavaks koos Xa lisas loetletud teabega vastavalt rakendusmääruse (EL) 2018/2066 artikli 75v lõikele 2.

(23) Selline teave võimaldab reguleeritud üksuse aruandeid tõendaval tõendajal kontrollida rakendusmääruse (EL) 2018/2066 Xa lisas loetletud teabe ja kõnealuse määruse Xb lisas loetletud tarbitud kütuseid käsitleva teabe kooskõla ning seejärel kindlaks teha, kas kõnealuse määruse artikli 75v lõike 4 kohaselt maha arvatud kütusekogused on täpsed ja kas reguleeritud üksuse teatatud kasvuhoonegaaside koguheites ei esine olulisi väärkajastamisi. Vaja on ühtlustatud eeskirju andmete tõendamise ning seiremetoodika ja kohaldamisalakoefitsiendi hindamise raames tehtavate kontrollide kohta.

(24) Selleks et kavandada reguleeritud üksuse aruande tõendamist ja toetada tõendaja hinnangut selle kohta, kas väärkajastamisel, mittevastavusel või nõuete rikkumisel on heiteandmetele oluline mõju, tuleks reguleeritud üksuse aruande tõendamiseks kindlaks määrata asjakohane olulisustase. Selleks et vähendada halduskoormust, kuid tagada samal ajal süsteemi keskkonnaalane terviklikkus ja tõendamise usaldusväärsus, kohaldatakse rangemat olulisustaset ainult selliste reguleeritud üksuste suhtes, kelle heitkogused on kõige suuremad, nimelt aastaheide üle 500 kilotonni CO_2.

(25) Nagu käitaja aruannete tõendamise puhul, on tõendaja ülesanne hinnata seda, kas väärkajastamine, mittevastavus või rakendusmääruse (EL) 2018/2066 nõuete rikkumine kas üksikult või koondatuna ületab kohaldatavat olulisustaset ning seda tuleks seetõttu pidada oluliseks. Isegi kui olulisustaset ei ületata, peaks tõendaja tegema kindlaks, kas asjaomasel probleemil on oluline mõju, võttes arvesse selle konkreetse probleemi laadi, suurust ja konkreetseid asjaolusid.

(26) Seire- ja aruandlusprotsessi nõuetekohase toimimise tagamiseks peaks tõendaja tõendamistoimingute hulka kuuluma ettepanekute tegemine reguleeritud üksuse tehtava seire ja aruandluse jätkuvaks parandamiseks.

(27) On oluline, et tõendajad oleksid pädevad reguleeritud üksuse aruandeid tõendama. Selleks et tõendaja saaks hinnata reguleeritud üksuse konkreetset seire ja aruandluse ulatust ning aspekte, mis on seotud hoonete, maanteetranspordi ja muude sektorite heitkogustega kauplemise süsteemiga, tuleks reguleeritud üksuse aruannete tõendamist teostavate tõendajate jaoks kindlaks määrata konkreetsed pädevuse kriteeriumid. Selleks tuleks luua eraldi akrediteerimisulatus, et akrediteerimisasutused saaksid hinnata tõendaja pädevust ja tulemuslikkust nende konkreetsete kriteeriumide alusel ning akrediteerida tõendajad selle konkreetse akrediteerimisulatuse alusel.

(28) Selleks, et vähendada tõendaja erapooletuse ohustamise riski, peaks juhtaudiitor roteeruma pärast seda, kui ta on viie järjestikuse aasta jooksul tõendanud sama reguleeritud üksuse aruannet. See nõue ei tohiks takistada tõendajat võtmast lisameetmeid erapooletusega seotud riskide vähendamiseks.

(29) Seiret ja aruandlust uue hoonete, maanteetranspordi ja muude sektorite heitkogustega kauplemise süsteemi jaoks tuleb alustada 1. jaanuaril 2025. Vastavalt direktiivi 2003/87/EÜ artiklile 30f tuleb reguleeritud üksuse esimene tõendatud aruanne esitada pädevale asutusele aruandeaasta 2025 kohta 30. aprilliks 2026. Seepärast on asjakohane, et uue heitkogustega kauplemise süsteemi jaoks reguleeritud üksuse aruannete tõendamisega seotud asjakohaseid sätteid tuleks kohaldada reguleeritud üksuse alates 1. jaanuarist 2025 tekkiva kasvuhoonegaaside heite tõendamise suhtes. Samuti tuleks alates aruandeaastast 2025 kohaldada rakendusmääruse (EL) 2018/2066 Xa lisas loetletud teabe tõendamisega seotud asjakohaseid sätteid.

(30) Muudatused, mis on seotud lähteandmete tõendamisega ning energiatõhususe soovituste rakendamist ja tingimuslikkuse erandite kohaldamist käsitlevate kontrollidega, peaksid jõustuma võimalikult kiiresti, kuna tõendatud võrdlusandmete aruanded tuleb LHÜde tasuta eraldamise taotluse osana esitada 30. maiks 2024, nagu on nõutud delegeeritud määruse (EL) 2019/331 artikli 4 lõikes 1, mistõttu peaks käesolev määrus jõustuma järgmisel päeval pärast selle avaldamist.

(31) Käesolevas määruses ette nähtud meetmed on kooskõlas kliimamuutuste komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Rakendusmäärust (EL) 2018/2067 muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 1 teine lõik asendatakse järgmisega:

„Ilma et see piiraks määruse (EÜ) nr 765/2008 kohaldamist, kehtestatakse käesoleva määrusega ka sätted tõendajate vastastikuse tunnustamise ja riiklike akrediteerimisasutuste vastastikuse hindamise kohta vastavalt direktiivi 2003/87/EÜ artiklitele 15 ja 30f.“

2) Artikkel 2 asendatakse järgmisega:

„*Artikkel 2*

Kohaldamisala

Käesolevat määrust kohaldatakse:

a) alates 1. jaanuarist 2019 tekkivate kasvuhoonegaaside heitkoguste kohta direktiivi 2003/87/EÜ artikli 14 kohastes aruannetes teatatud andmete tõendamisel ning selliste andmete tõendamisel, mis on olulised eelnevate võrdlusaluste ajakohastamiseks ja käitistele kõnealuse direktiivi artikli 10a kohaselt tasuta eraldatavate lubatud heitkoguse ühikute (edaspidi „LHÜd“) kindlaksmääramiseks;

b) alates 1. jaanuarist 2025 tekkivate kasvuhoonegaaside heitkoguste kohta reguleeritud üksuse poolt vastavalt direktiivi 2003/87/EÜ artiklile 30f teatatud andmete tõendamisel.“

3) Artiklit 3 muudetakse järgmiselt:

a) punkt 2 asendatakse järgmisega:

„2) „akrediteerimine“ – riikliku akrediteerimisasutuse kinnitus selle kohta, et tõendaja vastab harmoneeritud standarditega kehtestatud nõuetele määruse (EÜ) nr 765/2008 artikli 2 punkti 9 tähenduses ning käesolevas määruses sätestatud nõuetele, et käesoleva määruse kohaselt tõendada käitaja või õhusõiduki käitaja aruannet või reguleeritud üksuse aruannet;“;

b) punktid 5 ja 6 asendatakse järgmisega:

„5) „väärkajastamine“ – väljajätmine, moonutamine või viga käitaja, õhusõiduki käitaja või reguleeritud üksuse esitatud andmetes, arvestamata mõõtemääramatust, mis on lubatud kooskõlas rakendusmääruse (EL) 2018/2066 artikli 12 lõike 1 punktiga a;

6) „oluline väärkajastamine“ – väärkajastamine, mis tõendaja arvates ületab üksikult või koos muude väärkajastamistega olulisustaseme või võib mõjutada käitaja või õhusõiduki käitaja aruande või reguleeritud üksuse aruande käsitlemist pädeva asutuse poolt;“;

c) lisatakse punkt 6b:

„6b) „reguleeritud üksuse aruanne“ – aastaheite aruanne, mille reguleeritud üksus esitab vastavalt rakendusmääruse (EL) 2018/2066 artiklile 75p;“;

d) punkt 7 asendatakse järgmisega:

„7) „käitaja või õhusõiduki käitaja aruanne“ – aastaheite aruanne, mille käitaja või õhusõiduki käitaja esitab kooskõlas direktiivi 2003/87/EÜ artikli 14 lõikega 3, võrdlusandmete aruanne, mille käitaja esitab kooskõlas komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2019/331 (*) artikli 4 lõikega 2, uue osaleja andmete aruanne, mille käitaja esitab kooskõlas kõnealuse määruse artikli 5 lõikega 2, või tootmistaseme aastaaruanne;

(*) Komisjoni 19. detsembri 2018. aasta delegeeritud määrus (EL) 2019/331, millega määratakse kindlaks üleliidulised üleminekueeskirjad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10a kohaste lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamiseks ühtlustatud viisil (ELT L 59, 27.2.2019, lk 8, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2019/331/oj).“;

e) punktid 11 ja 12 asendatakse järgmisega:

„11) „kontrollisüsteem“ – käitaja, õhusõiduki käitaja või reguleeritud üksuse riskianalüüs ja kõik kontrollimeetmed, mille käitaja, õhusõiduki käitaja või reguleeritud üksus on vastavalt asjaoludele kas rakendusmääruse (EL) 2018/2066 artikli 59 või artikli 75o või delegeeritud määruse (EL) 2019/331 artikli 11 kohaselt kehtestanud, dokumenteerinud ja rakendanud ning mida ta haldab, sealhulgas nende meetmete pidev juhtimine;

12) „kontrollimeetmed“ – toimingud või meetmed, mida käitaja, õhusõiduki käitaja või reguleeritud üksus on omariski vähendamiseks rakendanud;“;

f) punkti 13 alapunktid a ja b asendatakse järgmisega:

„a) käitaja või reguleeritud üksuse heitearuande tõendamise korral käitaja või reguleeritud üksuse tegu või tegevusetus, mis on vastuolus kasvuhoonegaaside heite loa ja pädeva asutuse kinnitatud seirekava nõuetega;

b) õhusõiduki käitaja heitearuande tõendamise korral õhusõiduki käitaja tegu või tegevusetus, mis on vastuolus pädeva asutuse kinnitatud seirekava nõuetega;“;

g) punkt 14 asendatakse järgmisega:

„14) „tegevuskoht“ –

a) õhusõiduki käitaja heitearuande tõendamisel: asukohad, kus seireprotsess on määratletud ja kus seda juhitakse, sealhulgas asukohad, kus asjaomaseid andmeid ning teavet kontrollitakse ja säilitatakse;

b) reguleeritud üksuse aruande tõendamisel: asukohad, kus seireprotsess on määratletud ja kus seda juhitakse, sealhulgas asukohad, kus reguleeritud üksus määrab kindlaks, kontrollib ja säilitab asjaomaseid andmeid ning teavet reguleeritud üksuse poolt direktiivi 2003/87/EÜ III lisas loetletud tegevusalade jaoks tarbimisse lubatud kütusekoguste kohta;“;

h) punktid 15–19 asendatakse järgmisega:

„15) „kontrollikeskkond“ – keskkond, kus sisekontrollisüsteem töötab, ning üldmeetmed, mida käitaja, õhusõiduki käitaja või reguleeritud üksuse juhtkond võtab selleks, et tagada teadlikkus sellest sisekontrollisüsteemist;

16) „omarisk“ – käitaja või õhusõiduki käitaja aruandes või reguleeritud üksuse aruandes sisalduva parameetri tundlikkus väärkajastamiste suhtes, mis võivad olla olulised üksikult või koos muude väärkajastamistega, enne mis tahes seotud kontrollimeetmete mõju arvessevõtmist;

17) „kontrollirisk“ – käitaja või õhusõiduki käitaja aruandes või reguleeritud üksuse aruandes sisalduva parameetri tundlikkus väärkajastamiste suhtes, mis võivad olla olulised üksikult või koos muude väärkajastamistega ning mida ei saa kontrollisüsteemiga õigel ajal vältida ega avastada ja parandada;

18) „tõendamisrisk“ – omariski, kontrolliriski ja avastamisriski hõlmav risk, et tõendaja esitab ebaõige arvamuse, kui käitaja või õhusõiduki käitaja aruandes või reguleeritud üksuse aruandes esineb olulisi väärkajastamisi;

19) „piisav kindlus“ – tõendaja arvamuses väljendatud kõrge, kuid mitte absoluutne kindlustase selle kohta, et tõendatavas käitaja või õhusõiduki käitaja aruandes või reguleeritud üksuse aruandes ei esine olulisi väärkajastamisi;“;

i) punktid 21, 22 ja 23 asendatakse järgmisega:

„21) „tõendamise sisedokumendid“ – kõik sisedokumendid, mis tõendaja on koostanud selleks, et jäädvustada kõik käitaja või õhusõiduki käitaja aruande või reguleeritud üksuse aruande tõendamiseks teostatud toimingutega seotud dokumentaalsed tõendid ja põhjendused;

22) „ELi HKSi juhtaudiitor“ – ELi HKSi audiitor, kelle ülesanne on juhtida ja kontrollida tõendamisrühma, kes vastutab käitaja või õhusõiduki käitaja aruande või reguleeritud üksuse aruande tõendamise ja seda käsitleva aruande koostamise eest;

23) „ELi HKSi audiitor“ – käitaja või õhusõiduki käitaja aruande või reguleeritud üksuse aruande tõendamise eest vastutava tõendamisrühma üksikliige, kes ei ole ELi HKSi juhtaudiitor;“.

4) Artikkel 4 asendatakse järgmisega:

„*Artikkel 4*

Vastavuseeldus

Kui tõendaja tõendab oma vastavust kriteeriumidele, mis on määratletud asjaomastes määruse (EÜ) nr 765/2008 artikli 2 punktis 9 määratletud harmoneeritud standardites või nende osades, mille viited on avaldatud *Euroopa Liidu Teatajas*, eeldatakse tema vastavust käesoleva määruse II, III ja IIIa peatükis, välja arvatud artikli 7 lõigetes 1 ja 4, artiklis 22, artikli 27 lõikes 1, artiklites 28, 31 ja 32, artikli 43b lõigetes 1 ja 4 ning artiklites 43v ja 43w sätestatud nõuetele, kui kohaldatavad harmoneeritud standardid hõlmavad neid nõudeid.“

5) II peatüki pealkiri asendatakse järgmisega:

„II PEATÜKK

KÄITAJA VÕI ÕHUSÕIDUKI KÄITAJA ARUANNETE TÕENDAMINE“.

6) Artikli 6 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Tõendatud heitearuanne, võrdlusandmete aruanne, uue osaleja andmete aruanne või tootmistaseme aastaaruanne on kasutajate jaoks usaldusväärne. Selles kajastatakse tõepäraselt seda, mida seal väidetakse kajastavat või mida võib põhjendatult eeldada, et seal kajastatakse.“

7) Artikli 7 lõiget 4 muudetakse järgmiselt:

a) esimest lõiku muudetakse järgmiselt:

i) lisatakse punkt aa:

„aa) käitaja või õhusõiduki käitaja aruandes sisalduv rakendusmääruse (EL) 2018/2066 Xa lisa kohane teave on täielik ja vastab kõnealuses lisas sätestatud nõuetele;“;

ii) punkt b asendatakse järgmisega:

„b) käitaja või õhusõiduki käitaja on tegutsenud kooskõlas kasvuhoonegaaside heite loa ja pädeva asutuse kinnitatud seirekava nõuetega, kui tegemist on käitaja heitearuande tõendamisega, ning pädeva asutuse kinnitatud seirekava nõuetega, kui tegemist on õhusõiduki käitaja heitearuande tõendamisega;“;

b) teine ja kolmas lõik asendatakse järgmisega:

„Erandina punktist b hindab tõendaja, kas direktiivi 2003/87/EÜ I lisas osutatud olmejäätmete põletamise käitise käitaja on toiminud kooskõlas seirekavaga, kui liikmesriigid ei ole nõudnud, et sellel käitisel oleks direktiivi 2003/87/EÜ artiklis 4 osutatud kasvuhoonegaaside heite luba.

Punkti d kohaldamisel hangib tõendaja käitajalt või õhusõiduki käitajalt selget ja objektiivset tõendusmaterjali, mis toetab heite kohta esitatud koondandmeid või LHÜde tasuta eraldamiseks olulisi andmeid, võttes arvesse kogu muud käitaja või õhusõiduki käitaja aruandes esitatud teavet.“

8) Artikli 9 lõike 1 punkt e asendatakse järgmisega:

„e) kasvuhoonegaaside heitega seotud andmete ja LHÜde tasuta eraldamiseks oluliste andmete ning teabe asukoht.“

9) Artikli 10 lõiget 1 muudetakse järgmiselt:

a) punkt c asendatakse järgmisega:

„c) käitaja seiremetoodikakava viimane versioon ning kõik muud asjakohased seiremetoodikakava versioonid, mille pädev asutus on kinnitanud, sealhulgas vajaduse korral tõendusmaterjal kinnituse kohta;“;

b) punktid g ja h asendatakse järgmisega:

„g) pädeva asutuse kinnitatud seirekavas või pädeva asutuse kinnitatud seiremetoodikakavas nimetatud menetlused, sealhulgas andmekäsitluse ja kontrollimeetmetega seotud menetlused;

h) vastavalt vajadusele kas käitaja või õhusõiduki käitaja aastaheite aruanne, võrdlusandmete aruanne, uue osaleja andmete aruanne või tootmistaseme aastaaruanne;“;

c) lisatakse punktid lb, lc ja ld:

„lb) asjakohasel juhul delegeeritud määruse (EL) 2019/331 artikli 22a lõikes 1 osutatud energiaauditite aruanded või sertifitseeritud energiajuhtimissüsteemid, mis sisaldavad kõnealustest audititest või juhtimissüsteemidest tulenevaid soovitusi;

lc) vajaduse korral asjakohased tõendid delegeeritud määruse (EL) 2019/331 artikli 22a lõike 1 esimeses lõigus osutatud energiaauditfirst või sertifitseeritud energiajuhtimissüsteemidest tulenevate soovituste rakendamise kohta, sealhulgas kõnealuse määruse artikli 22a lõikes 2 osutatud soovituste rakendamise kord;

ld) asjakohased tõendid selle kohta, et kohaldatakse ühte delegeeritud määruse (EL) 2019/331 artikli 22a lõike 1 teises lõigus sätestatud tingimustest;“.

10) Artiklit 11 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 3 punktid b, c ja d asendatakse järgmisega:

„b) õhusõiduki käitaja heitearuande tõendamisel õhusõiduki käitaja suurus ja laad, teabe jaotumine eri asukohtade vahel ning lendude hulk ja liik;

c) vastavalt vajadusele pädeva asutuse kinnitatud seirekava või seiremetoodikakava ning kõnealuses seirekavas või seiremetoodikakavas sätestatud seiremetoodika üksikasjad;

d) heiteallikate ja lähtevoogude laad, ulatus ja keerukus ning lisaks ka seadmed ja protsessid, mida on kasutatud heiteandmete või LHÜde tasuta eraldamiseks oluliste andmete saamiseks, sealhulgas vastavalt kas seirekavas või seiremetoodikakavas kirjeldatud mõõteseadmed, arvutustegurite ja muude algandmeallikate päritolu ja rakendamine;“;

b) lõike 4 punkt a asendatakse järgmisega:

„a) kas talle on esitatud seirekava või seiremetoodikakava kõige uuem ja pädeva asutuse kinnitatud versioon;“.

11) Artikli 13 lõike 1 punkt c asendatakse järgmisega:

„c) andmekogumiskava, milles määratakse kindlaks andmete kogumise ulatus ja meetodid seoses selliste andmepunktidega, mis on heite koondandmete aluseks käitaja või õhusõiduki käitaja heitearuandes või LHÜde tasuta eraldamiseks oluliste koondandmete aluseks käitaja võrdlusandmete aruandes, uue osaleja andmete aruandes või tootmistaseme aastaaruandes.“

12) Artikli 16 lõiget 2 muudetakse järgmiselt:

a) punkt d asendatakse järgmisega:

„d) õhusõiduki käitaja heitearuande tõendamisel – selliseid lende käsitlevate andmete täielikkus, mis kuuluvad selliste direktiivi 2003/87/EÜ I lisas loetletud lennutegevuste hulka, mille eest vastutab õhusõiduki käitaja, ning heiteandmete täielikkus;“;

b) punkt e asendatakse järgmisega:

„e) õhusõiduki käitaja heitearuande tõendamisel – kooskõla aruandes esitatud andmete ning massi ja bilanssi käsitlevate dokumentide vahel;“;

c) punkt fa asendatakse järgmisega:

„fa) tootmistaseme aastaaruande tõendamisel – delegeeritud määruse (EL) 2019/331 artikli 16 lõikes 5, artiklites 19, 20 või 21 loetletud parameetrite ning rakendusmääruse (EL) 2019/1842 artikli 6 lõigetes 1, 2 ja 4 nõutud andmete täpsus;“;

d) lisatakse punkt ha:

„ha) rakendusmääruse (EL) 2018/2066 Xa lisa kohases käitaja või õhusõiduki käitaja aruandes sisalduva teabe hindamisel – selle teabe ning käitaja või õhusõiduki käitaja tõendite, sealhulgas kütusearvete, saatelehtede ja kütusetarnijatega sõlmitud lepingute kooskõla;“.

13) Artiklit 17 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 3 punkt f asendatakse järgmisega:

„f) kas delegeeritud määruse (EL) 2019/331 artikli 16 lõikes 5 ning artiklites 19, 20 või 21 loetletud parameetrite väärtus põhineb kõnealuse määruse nõuetekohasel kohaldamisel;“;

b) lisatakse lõige 5:

„5. Käitaja heitearuande tõendamisel kontrollib tõendaja lõikes 1 osutatud kontrolli osana käitaja tõendeid, mis tõendavad vastavust direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetes 2–7 ja 10 sätestatud säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heite vähendamise kriteeriumidele.“;

c) lisatakse lõige 6:

„6. Kui biokütust või nõuetele vastavat lennukikütust saab füüsiliselt seostada direktiivi 2003/87/EÜ I lisas loetletud lennuga, kontrollib tõendaja, kas biokütuse või nõuetele vastava lennukikütuse kogus on õigesti seostatud vahetult kütuse pardale võtmisele järgneva lennuga.

Kui toimub mitu järjestikust lendu, mille vahel kütust pardale ei võeta, kontrollib tõendaja, kas biokütuse või nõuetele vastava lennukikütuse kogus on nendele lendudele määratud proportsionaalselt vastavalt pädeva asutuse kinnitatud seirekavas loetletud meetodile ja kirjalikule menetlusele, mida õhusõiduki käitaja on biokütuse või nõuetele vastava lennukikütuse nõuetekohase jaotamise tagamiseks rakendanud.

Kui biokütust või nõuetele vastavat lennukikütust ei saa lennuväljal füüsiliselt seostada konkreetse lennuga, kontrollib tõendaja, kas:

a) biokütus või nõuetele vastav lennukikütus on õhusõiduki käitaja heitearuandes lennuväljapaaridele õigesti määratud;

b) biokütuse või nõuetele vastava lennukikütuse üldkogus ei ületa kõnealuse õhusõiduki käitaja teatatud kütuse üldkogust lendude jaoks, mille puhul tuleb tagastada LHÜd vastavalt direktiivi 2003/87/EÜ artikli 12 lõikele 3 ja mis väljuvad lennuväljalt, kus biokütus või nõuetele vastav lennukikütus tarnitakse;

c) biokütuse või nõuetele vastava lennukikütuse üldkogus, mille puhul tuleb tagastada lubatud heitkoguse ühikud vastavalt direktiivi 2003/87/EÜ artikli 12 lõikele 3, ei ületa ostetud biokütuse või nõuetele vastava lennukikütuse üldkogust, millest on maha arvatud kolmandatele isikutele müüdud biokütuse või nõuetele vastava lennukikütuse üldkogus;

d) lennuväljapaari kaupa koondatud lendudega seostatud biokütuse või nõuetele vastava lennukikütuse biomassiosa ei ületa segamise maksimummäära, mida selle, vastavalt tunnustatud rahvusvahelisele standardile sertifitseeritud biokütuse või nõuetele vastava lennukikütuse puhul kohaldatakse, kui seda kohaldatakse;

e) biokütuse või nõuetele vastava lennukikütuse summeeritud biomassiosa ei ületa biomassi kogust, mille puhul on esitatud tõendid direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetes 2–7 ja 10 sätestatud säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heite vähendamise kriteeriumide täitmise kohta;

f) samu biokütuse või nõuetele vastava lennukikütuse koguseid ei ole võetud arvesse varasemas aruandes, mõnes muus süsteemis ega ühegi muu isiku poolt“;

d) lisatakse lõige 7:

„7. Selleks et hinnata rakendusmääruse (EL) 2018/2066 Xa lisa kohases käitaja või õhusõiduki käitaja aruandes sisalduvat teavet, hindab ja kinnitab tõendaja:

a) kui kütuseid ei kasutata samal aruandeaastal, siis seda, kas kinnitatud seirekava metoodikat kütusekoguste jaotamiseks eri tarnijate vahel on nõuetekohaselt kohaldatud;

b) kas käitaja või õhusõiduki käitaja kasutatud kütusekogused tarnijalt ei ületa kõnealuselt tarnijalt saadud koguseid, võttes arvesse varudes hoitavaid koguseid, mis on arvutatud kinnitatud seirekava metoodika kohaselt.“

14) Lisatakse artiklid 17a ja 17b:

„Artikkel 17a

Energiatõhususe soovitustega seotud kontrollid

1. Delegeeritud määruse (EL) 2019/331 artikli 22a kohaste tingimuslikkuse nõuete alusel kontrollib tõendaja delegeeritud määruse (EL) 2019/331 artikli 22a lõike 3 kohaselt energiaaudititest või sertifitseeritud energiajuhtimissüsteemidest tulenevate soovituste rakendamist ja kinnitab, et nende soovituste rakendamine on lõpule viidud.

2. Selleks et kinnitada lõikes 1 osutatud soovituste rakendamise lõpuleviimist, kontrollib tõendaja, kas:

a) delegeeritud määruse 2019/331 artikli 22a lõikes 2 osutatud soovituste rakendamise korda on järgitud, piisavalt dokumenteeritud ja nõuetekohaselt hallatud;

b) käitaja on võtnud soovituste rakendamiseks konkreetseid meetmeid;

c) on tõendeid rakendamise lõpuleviimise kohta, sealhulgas kas need soovitused on käesoleva lõike punktis a osutatud korra dokumentatsioonis rakendatuks märgitud.

Artikkel 17b

Delegeeritud määruse (EL) 2019/331 artikli 22a lõike 1 teises lõigus loetletud erandite kohaldamise kontrollimine

1. Kui käesoleva määruse artiklis 17a osutatud soovituste rakendamine ei ole lõpule viidud, hindab tõendaja käitaja tõendeid ja kontrollib, kas:

a) delegeeritud määruse (EL) 2019/331 artikli 22a lõike 1 teise lõigu punktis f osutatud energiatõhususe soovitusi ei antud võrdlusperioodi esimese nelja aasta jooksul;

b) soovituste järgimine ei tooks kaasa energiasäästu käitises toimuva tööstusprotsessi süsteemipiirides;

c) delegeeritud määruse (EL) 2019/331 artikli 22a lõike 1 teise lõigu punktis a osutatud tasuvusaeg on pikem kui kolm aastat;

d) käitisepõhiseid käitamistingimusi, mis hõlmavad planeeritud või planeerimata hooldusperioode ja mille põhjal tehti kindlaks tasuvusaeg, ei ole veel esinenud;

e) soovituste rakendamise investeerimiskulud ületavad delegeeritud määruse (EL) 2019/331 artikli 22a lõike 1 teise lõigu punktis b loetletud künnisväärtusi;

f) asjaomasel võrdlusperioodil või pärast seda on rakendatud muid meetmeid, millega vähendati kasvuhoonegaaside heidet samal määral, kui seda võimaldaks energiaauditi aruandes või käitise sertifitseeritud energiajuhtimissüsteemis esitatud soovituste järgimine.

2. Kui delegeeritud määruse (EL) 2019/331 artikli 22a lõike 1 teise lõigu punktis a osutatud tasuvusaega ei ole energiaauditi aruandes, sertifitseeritud energiajuhtimissüsteemis või energiaaudiitori vandega kinnitatud deklaratsioonis märgitud, kontrollib tõendaja järgmist:

a) tasuvusaja määramiseks kasutatud teabe kehtivus;

b) tasuvusaja määramiseks kasutatud meetodi õige kohaldamine.

3. Lõike 1 punktis f osutatud meetmete rakendamise hindamiseks kontrollib tõendaja ja kinnitab, kas:

a) käitaja on rakendanud alternatiivseid meetmeid ja kas nende rakendamine on lõpule viidud;

b) saavutatud on lõike 1 punktis f osutatud samaväärne kasvuhoonegaaside heite vähendamine.“

15) Artikli 22 lõike 3 teine lõik asendatakse järgmisega:

„Tõendaja teeb kindlaks, kas parandamata väärkajastamistel, üksikult või koos muude väärkajastamistega, on oluline mõju esitatud heite koondandmetele või LHÜde tasuta eraldamiseks olulistele andmetele. Väärkajastamiste olulisuse hindamisel võtab tõendaja arvesse väärkajastamise ulatust ja laadi ning lisaks ka nende ilmnemise konkreetseid asjaolusid.“

16) Artikli 23 lõige 3 jäetakse välja.

17) Artikli 26 lõike 1 punkt c asendatakse järgmisega:

„c) tõendaja arvamust toetav piisav teave, sealhulgas nende otsuste põhjendused, mis on tehtud selle kohta, kas avastatud väärkajastamistel on või ei ole oluline mõju esitatud heiteandmetele või LHÜde tasuta eraldamiseks olulistele andmetele.“

18) Artiklit 27 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Tõendaja annab tõendamise jooksul kogutud teabe põhjal käitajale või õhusõiduki käitajale välja tõendamisaruande iga tõendatud heitearuande, võrdlusandmete aruande, uue osaleja andmete aruande või tootmistaseme aastaaruande kohta, mis sisaldab mis tahes järgmist arvamust:

a) tõendatud aruanne on tunnistatud rahuldavaks;

b) käitaja või õhusõiduki käitaja aruanne sisaldab olulisi väärkajastamisi, mida ei parandatud enne tõendamisaruande väljaandmist;

c) tõendamise ulatus on artikli 28 kohaselt liiga piiratud ja tõendaja ei saanud hankida piisavat tõendusmaterjali, et anda välja piisava kindlusega arvamus selle kohta, et aruandes ei esine olulisi väärkajastamisi;

d) mittevastavused üksikult või koos muude mittevastavustega ei anna piisavat selgust ega luba tõendajal piisava kindlusega väita, et käitaja või õhusõiduki käitaja aruandes ei esine olulisi väärkajastamisi.

Esimese lõigu punkti a kohaldamisel võib käitaja või õhusõiduki käitaja aruande tunnistada rahuldavaks üksnes juhul, kui käitaja või õhusõiduki käitaja aruandes ei esine olulisi väärkajastamisi.“;

b) lisatakse lõige 2a:

„2a. Kui käitaja või õhusõiduki käitaja teeb reguleeritud üksusele kättesaadavaks rakendusmääruse (EL) 2018/2066 Xa lisas loetletud asjakohase teabe kooskõlas kõnealuse määruse artikli 75v lõikega 2, teeb käitaja või õhusõiduki käitaja reguleeritud üksusele kättesaadavaks ka käesoleva artikli lõike 3 punktides l, o, re ja s osutatud asjakohase teabe.“;

c) lõiget 3 muudetakse järgmiselt:

i) punkt f jäetakse välja;

ii) punkt g asendatakse järgmisega:

„g) kui tegemist on käitaja või õhusõiduki käitaja heitearuande tõendamisega, siis heite koondandmed direktiivi 2003/87/EÜ I lisas osutatud iga tegevusala kohta ja iga käitise või õhusõiduki käitaja kohta;“;

iii) punkt m asendatakse järgmisega:

„m) tegevuskohtade külastuste kuupäevad ja neid teostanud isikute nimed, sealhulgas tegevuskohtade virtuaalsete külastuste kuupäevad, ning kui kohaldatakse käesoleva määruse artikleid 34a ja 34b, siis tegevuskoha viimase füüsilise külastuse kuupäevad;“;

iv) lisatakse punkt na:

„na) teave selle kohta, kas tehti tegevuskoha virtuaalne külastus, samuti tegevuskoha virtuaalsete külastuste põhjused ja vajaduse korral pädeva asutuse heakskiidu kuupäev;“;

v) punkt ra asendatakse järgmisega:

„ra) kui tõendaja on täheldanud olulisi muutusi delegeeritud määruse (EL) 2019/331 artikli 16 lõikes 5, artiklites 19, 20 või 21 loetletud parameetrites või rakendusmääruse (EL) 2019/1842 artikli 6 lõigete 1, 2 ja 3 kohaseid muutusi energiatõhususes, siis nende muutuste kirjeldus ja asjakohased märkused;“;

vi) lisatakse punktid rc ja rd:

„rc) kinnitus selle kohta, et tõendaja on kontrollinud käesoleva määruse artiklis 17a osutatud energiatõhususe soovituste rakendamist ja et nende soovituste rakendamine on lõpule viidud, sealhulgas vajaduse korral leidude ja tähelepanekute kirjeldus;

(rd) kinnitus selle kohta, et tõendaja on teinud käesoleva määruse artiklis 17b osutatud kontrollid, ja kinnitus selle kohta, kas on täidetud üks delegeeritud määruse (EL) 2019/331 artikli 22a lõikes 1 osutatud tingimustest, sealhulgas vajaduse korral leidude ja tähelepanekute kirjeldus;“;

vii) lisatakse punkt re:

„re) kinnitus selle kohta, et tõendaja on teinud käesoleva määruse artikli 16 lõike 2 punktis ha ja artikli 17 lõikes 7 osutatud kontrollid ning et kasutatud kütuste kogused tarnija kohta ei ületa kogust, mille käitaja või õhusõiduki käitaja on sellelt tarnijalt hankinud, võttes arvesse varudes hoitavaid koguseid, mis on arvutatud kinnitatud seirekava metoodika kohaselt, sealhulgas muude leidude või tähelepanekute kirjeldus;“;

d) lõige 5 asendatakse järgmisega:

„5. Kui heitearuannete tõendamisel nõuab liikmesriik, et lisaks lõikes 3 loetletud elementidele esitaks tõendaja tõendamisprotsessi kohta veel teavet, ning kui see teave ei ole vajalik tõendaja arvamuse mõistmiseks, võib käitaja või õhusõiduki käitaja tõhususe kaalutlustel esitada selle täiendava teabe pädevale asutusele tõendamisaruandest eraldi mingil muul kuupäeval, ent mitte hiljem kui sama aasta 15. mail.“

19) Artikli 28 punkt e asendatakse järgmisega:

„e) pädev asutus ei ole seiremetoodikakava kinnitanud.“

20) Artikli 30 lõike 1 punktid d ja e asendatakse järgmisega:

„d) heiteandmete seire ja aruandlus, sealhulgas seoses kõrgemate määramistasandite saavutamise, riskide vähendamise ning seire ja aruandluse tõhustamisega;

e) andmete seire ja aruandlus võrdlusandmete aruannete, uute osalejate andmete aruannete ja tootmistaseme aastaaruannete jaoks, sealhulgas seoses delegeeritud määruse (EL) 2019/331 VII lisas loetletud andmeallikate suurima täpsuse saavutamisega, riskide vähendamisega ning seire ja aruandluse tõhustamisega.“

21) Lisatakse artikkel 30a:

„*Artikkel 30a*

Energiatõhususe soovituste rakendamist käsitlevate tähelepanekute arvessevõtmine

Kui tõendamisaruandes esitati artikli 27 lõike 3 punktis rc osutatud tähelepanekuid või leide, kontrollib tõendaja järgmisel aastal tootmistaseme aastaaruande tõendamise käigus, milliseid meetmeid on käitaja nende tähelepanekute põhjal võtnud ja kas see mõjutab tõendaja kinnitust selle kohta, et delegeeritud määruse (EL) 2019/331 artikli 22a lõike 1 kohaldamise eesmärgil on täitmata soovituste rakendamine lõpule viidud.“

22) Artikli 32 lõike 1 punkt c asendatakse järgmisega:

„c) kohaldatakse maagaasi arvutustegurite standardväärtusi või maagaasi arvutustegurid määrab vahetult väline gaasi transportija, ilma et käitaja neid töötleks, kasutades veebipõhiseid analüsaatoreid, mille suhtes kohaldatakse asjakohast õiguskorda, mis reguleerib kommertsanalüsaatorite kontrollimist;“.

23) Artikli 33 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Erandina käesoleva määruse artikli 21 lõikest 1 võib tõendaja otsustada loobuda rakendusmääruse (EL) 2018/2066 artikli 55 lõikes 2 osutatud lihtsustatud vahendeid kasutava õhusõiduki käitaja tegevuskoha külastusest, kui tõendaja on jõudnud riskianalüüsi põhjal järeldusele, et tal on kogu asjakohasele teabele kaugjuurdepääs.“

24) Artikli 34a pealkiri asendatakse järgmisega:

„*Artikkel 34a*

Tegevuskoha virtuaalsed külastused käitaja või õhusõiduki käitaja aruande tõendamiseks“.

25) Lisatakse artikkel 34b:

„*Artikkel 34b*

Tegevuskoha virtuaalsed külastused õhusõiduki käitaja heitearuannete tõendamiseks

1. Erandina artikli 21 lõikest 1 võib tõendaja otsustada teha tegevuskoha virtuaalse külastuse, et tõendada õhusõiduki käitaja aruannet muudel kui artikliga 34a hõlmatud juhtudel. Tõendaja otsus teha tegevuskoha virtuaalne külastus tehakse riskianalüüsi tulemuste põhjal ja pärast seda, kui on kindlaks tehtud, et tõendajal on kaugjuurdepääs kõigile asjakohastele andmetele. Tõendaja teavitab õhusõiduki käitajat põhjendamatu viivituseta oma otsusest teha tegevuskoha virtuaalne külastus.

2. Tõendaja võtab meetmeid, et vähendada tõendamisrisk vastuvõetava tasemeni piisava kindluse saamiseks selle kohta, et õhusõiduki käitaja aruandes ei esine olulisi väärkajastamisi.

3. Muudel kui artikliga 34a hõlmatud juhtudel teeb tõendaja alati tegevuskoha füüsilise külastuse, kui:

a) tõendaja tõendab õhusõiduki käitaja heitearuannet esimest korda;

b) tõendaja ei ole teinud tegevuskoha füüsilist külastust kahel aruandlusperioodil, mis eelnevad vahetult jooksvale aruandlusperioodile;

c) aruandlusperioodi jooksul on seirekavas tehtud märkimisväärseid muudatusi, sealhulgas neid, millele on osutatud rakendusmääruse (EL) 2018/2066 artikli 15 lõikes 4;

d) kui eelmise aruandlusperioodi nõuetele vastavuse arvnäitaja liidu registris, millele on osutatud komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2019/1122 (*) XIII lisa tabelis XIV-I, on muu kui tähis A.

4. Lõike 3 punkti d ei kohaldata, kui õhusõiduki käitaja võib kohaldada lihtsustatud tõendamist kooskõlas artikli 33 lõikega 2.“

_____

(*) Komisjoni 12. märtsi 2019. aasta delegeeritud määrus (EL) 2019/1122, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ seoses liidu registri toimimisega (ELT L 177, 2.7.2019, lk 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2019/1122/oj).“

26) Artikli 36 lõike 6 teine lõik asendatakse järgmisega:

„Selleks et teha kindlaks, kas nimetatud audiitorid vastavad pädevuskriteeriumidele, jälgib pädev hindaja neid käitaja või õhusõiduki käitaja aruande või reguleeritud üksuse aruande tõendamise ajal vastavalt vajadusele käitise, õhusõiduki käitaja või reguleeritud üksuse tegevuskohas.“

27) Artikli 37 lõike 5 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„5. Tõendamisrühma kuulub vähemalt üks isik, kellel on vajalik tehniline pädevus ja arusaam, et hinnata konkreetseid tehnilisi seire- ja aruandlusaspekte, mis on seotud I lisas osutatud tegevusaladega, millega käitis, õhusõiduki käitaja või reguleeritud üksus tegeleb. Samuti kuulub tõendamisrühma üks isik, kes on võimeline suhtlema keeles, mis on nõutav käitaja või õhusõiduki käitaja aruande tõendamiseks liikmesriigis, kus tõendaja kõnealust tõendamist teostab.“

28) Artikli 38 lõike 1 punkt c asendatakse järgmisega:

„c) võime teostada II peatükis nõutavaid toiminguid seoses käitaja või õhusõiduki käitaja aruande või reguleeritud üksuse aruande tõendamisega;“.

29) Lisatakse IIIa peatükk:

„IIIa PEATÜKK

REGULEERITUD ÜKSUSE ARUANNETE TÕENDAMINE

Artikkel 43a

Reguleeritud üksuse aruannete tõendamise usaldusväärsus

1. Reguleeritud üksuse tõendatud aruanne on kasutajate jaoks usaldusväärne. Selles kajastatakse tõepäraselt seda, mida seal väidetakse kajastavat või mida võib põhjendatult eeldada, et seal kajastatakse.

2. Reguleeritud üksuse aruande tõendamise protsess on tõhus ning usaldusväärne vahend kvaliteedi tagamise ja kontrolli menetluste toetamiseks ning pakub teavet, mille abil reguleeritud üksus saab heite seiret ja aruandlust tõhustada.

Artikkel 43b

Tõendaja üldkohustused

1. Tõendaja teostab tõendamise ja käesolevas peatükis kirjeldatud toimingud, et esitada tõendamisaruanne, kus piisava kindlusega järeldatakse, et reguleeritud üksuse aruandes ei esine olulist väärkajastamist.

2. Tõendaja kavandab ja teostab tõendamist kutsealast skeptitsismi ilmutades ja mööndes, et võivad esineda asjaolud, mille tõttu võib reguleeritud üksuse aruandes esitatud teabes olla olulist väärkajastamist.

3. Tõendaja teostab tõendamist üldsuse huvides ning reguleeritud üksusest ja direktiivi 2003/87/EÜ rakendamise eest vastutavatest pädevatest asutustest sõltumatult.

4. Tõendaja hindab tõendamise kestel seda, kas:

a) reguleeritud üksuse aruanne on täielik ja vastab rakendusmääruse (EL) 2018/2066 X ja Xb lisas kehtestatud nõuetele;

b) reguleeritud üksus on tegutsenud kooskõlas kasvuhoonegaaside heite loa ja pädeva asutuse kinnitatud seirekava nõuetega;

c) reguleeritud üksuse aruandes sisalduvates andmetes esineb olulisi väärkajastamisi;

d) on võimalik esitada teavet reguleeritud üksuse andmevoo, kontrollisüsteemi ja seonduvate menetluste toetamiseks, et parandada reguleeritud üksuse tehtavat seiret ja aruandlust.

Esimese lõigu punkti c kohaldamisel hangib tõendaja reguleeritud üksuselt selget ja objektiivset tõendusmaterjali, mis toetab heite kohta esitatud koondandmeid, võttes arvesse kogu muud reguleeritud üksuse aruandes esitatud teavet.

5. Tõendaja soovitab reguleeritud üksusel hankida pädevalt asutuselt vajalik kinnitus, kui:

a) pädev asutus ei ole seirekava vastavalt rakendusmääruse (EL) 2018/2066 artikli 75b lõikele 2 kinnitanud;

b) seirekava on puudulik;

c) aruandlusperioodil on tehtud rakendusmääruse (EL) 2018/2066 artikli 75b lõike 3 kohaseid olulisi muudatusi ja pädev asutus ei ole neid vastavalt heaks kiitnud.

Pärast pädeva asutuse kinnitust tõendaja vastavalt kas jätkab, kordab või kohandab tõendamistoiminguid. Kui kinnitust ei ole saadud enne tõendamisaruande väljaandmist, kannab tõendaja sellest tõendamisaruandes ette.

6. Kui tõendaja avastab, et reguleeritud üksus ei täida rakendusmäärust (EL) 2018/2066, teatatakse sellest eeskirjade eiramisest tõendamisaruandes isegi juhul, kui pädev asutus on asjaomase seirekava kinnitanud.

Artikkel 43c

Lepingueelsed kohustused

1. Enne tõendamisülesande võtmist hangib tõendaja reguleeritud üksuse kohta põhjalikku teavet ja hindab, kas ta saab tõendamise ette võtta. Selleks teeb tõendaja vähemalt järgmist:

a) hindab riske, mis kaasnevad reguleeritud üksuse aruande tõendamisega vastavalt käesolevale määrusele;

b) vaatab reguleeritud üksuse esitatud teabe läbi, et määrata kindlaks tõendamise ulatus;

c) hindab, kas ülesande täitmine jääb tema akrediteerimisulatusse;

d) hindab, kas tal on olemas pädevus, töötajad ja ressursid, mis on vajalikud sellise tõendamisrühma moodustamiseks, kes on võimeline toime tulema reguleeritud üksuse tegevuse ja masinapargi keerukusega ning kas ta suudab tõendamistoimingud nõutava aja jooksul edukalt lõpetada;

e) hindab, kas ta on võimeline tagama, et tema käsutuses oleval võimalikul tõendamisrühmal on vajalik pädevus ja isikud, keda on vaja, et teha tõendamistoiminguid selle konkreetse reguleeritud üksuse jaoks;

f) määrab iga ettenähtud tõendamisülesande täitmiseks kuluva aja, mis on vajalik tõendamise nõuetekohaseks teostamiseks.

2. Reguleeritud üksus edastab tõendajale kogu asjakohase teabe, mis võimaldab tõendajal teostada lõikes 1 osutatud toimingud.

Artikkel 43d

Tõendamiseks kuluva aja määramine

1. Artikli 43c lõike 1 punktis f osutatud tõendamisülesande täitmiseks vajaliku aja määramisel võtab tõendaja arvesse vähemalt järgmist:

a) reguleeritud üksuse keerukus;

b) teabe hulk ja pädeva asutuse kinnitatud seirekava keerukus;

c) nõutav olulisustase;

d) reguleeritud üksuse andmekäsitluse ja kontrollisüsteemi keerukus ja täielikkus;

e) kasvuhoonegaaside heitega seotud teabe ja andmete asukoht.

2. Tõendaja tagab, et tõendamislepinguga nähakse ette võimalus lepingus sätestatud ajavahemikku pikendada, kui leitakse, et lisaaega on vaja strateegilise analüüsi, riskianalüüsi või muu tõendamistoimingu teostamiseks. Lisaaega võib vaja minna vähemalt järgmistes olukordades:

a) tõendamise jooksul ilmneb, et reguleeritud üksuse andmekäsitlus, kontrollimeetmed või logistika on keerukamad, kui algselt eeldati;

b) tõendaja on tõendamise jooksul avastanud väärkajastamisi, mittevastavusi, puudulikke andmeid või vigu andmekogudes.

3. Tõendaja märgib tõendamiseks määratud aja tõendamise sisedokumentidesse.

Artikkel 43e

Reguleeritud üksuselt saadud teave

1. Enne strateegilise analüüsi tegemist ja muul ajal tõendamise jooksul esitab reguleeritud üksus tõendajale kogu järgmise teabe:

a) reguleeritud üksuse kasvuhoonegaaside heite luba;

b) reguleeritud üksuse seirekava viimane versioon ning kõik muud asjakohased pädeva asutuse kinnitatud seirekava versioonid, sealhulgas tõendusmaterjal selle kinnituse kohta;

c) reguleeritud üksuse andmekäsitluse kirjeldus;

d) reguleeritud üksuse riskianalüüs vastavalt rakendusmääruse (EL) 2018/2066 artikli 59 lõike 2 punktile a ja artiklile 75o ning üldise kontrollisüsteemi ülevaade;

e) pädeva asutuse kinnitatud seirekavas nimetatud menetlused, sealhulgas andmekäsitluse ja kontrollimeetmetega seotud menetlused;

f) reguleeritud üksuse aruanne, sealhulgas rakendusmääruse (EL) 2018/2066 Xb lisas loetletud teave;

g) rakendusmääruse (EL) 2018/2066 Xa lisas loetletud teave, kui reguleeritud üksus on saanud käitaja, õhusõiduki käitaja või laevandusettevõtja aruandes sisalduva teabe kooskõlas kõnealuse rakendusmääruse artikli 75v lõikega 2;

h) kui reguleeritud üksus on saanud rakendusmääruse (EL) 2018/2066 Xa lisa kohases käitaja, õhusõiduki käitaja või laevandusettevõtja aruandes sisalduva teabe, selle reguleeritud üksusega seotud tähelepanekud või leiud, mille käitaja, õhusõiduki käitaja või laevandusettevõtja aruannet tõendanud tõendaja esitas tõendamisaruandes kooskõlas käesoleva määruse artikli 27 lõike 3 punktidega l, o, re ja s;

i) vajaduse korral reguleeritud üksuse proovivõtukava, millele on osutatud rakendusmääruse (EL) 2018/2066 artiklis 33 ja artikli 75k lõikes 1 ning mille pädev asutus on kinnitanud;

j) kui seirekava on aruandlusperioodi jooksul muudetud, siis kõik muudatused kooskõlas rakendusmääruse (EL) 2018/2066 artikli 16 lõikega 3 ja artikli 75b lõikega 1;

k) vajaduse korral rakendusmääruse (EL) 2018/2066 artiklis 75q osutatud aruanded;

l) kui tõendaja ei teinud reguleeritud üksuse jaoks tõendamist eelmisel aastal, siis eelmise aasta tõendamisaruanne;

m) kogu asjakohane kirjavahetus pädeva asutusega, eelkõige teave seirekava muudatuste, aga ka esitatud andmete parandustega seotud teadete kohta;

n) vajaduse korral pädeva asutuse nõusolek tegevuskoha külastustest loobumiseks vastavalt käesoleva määruse artiklitele 43v ja 43w;

o) reguleeritud üksuse tõendusmaterjal, mis kinnitab seirekavas sätestatud määramistasandite mõõtemääramatuse läviväärtuste järgimist;

p) kogu muu tõendamise kavandamiseks ja teostamiseks vajalik asjakohane teave.

2. Enne kui tõendaja annab välja tõendamisaruande, esitab reguleeritud üksus tõendajale oma kinnitatud ja asutusesiseselt valideeritud lõpliku aruande.

Artikkel 43f

Strateegiline analüüs

1. Tõendamise alguses hindab tõendaja tõendamisülesannete laadi, ulatust ja keerukust, tehes kõigi selliste toimingute strateegilise analüüsi, mis on seoses reguleeritud üksusega asjakohased.

2. Reguleeritud üksuse tegevuse mõistmiseks kogub tõendaja vajalikku teavet, et hinnata, kas tõendamisrühm on tõendamise teostamiseks piisavalt pädev, et teha kindlaks, kas lepingus osutatud tõendamiseks kuluv aeg on õigesti määratud, ja et tagada tõendamisrühma suutlikkus vajalikku riskianalüüsi teha, ning vaatab selle teabe läbi. Kõnealune teave hõlmab vähemalt järgmist:

a) artikli 43e lõikes 1 osutatud teave;

b) nõutav olulisustase;

c) eelmiste aastate tõendamisel hangitud teave, kui tõendaja teostab tõendamist samale reguleeritud üksusele.

3. Lõikes 1 osutatud teabe läbivaatamisel hindab tõendaja vähemalt järgmist:

a) reguleeritud üksuse kategooria ja sektoripõhised tegevusalad, mille jaoks reguleeritud üksus kütuseid tarbimisse lubab;

b) kütuse tarneahela keerukus ning kütusetarbijate arv ja liik;

c) pädeva asutuse kinnitatud seirekava ning seirekavas esitatud seiremetoodika ja kohaldamisalakoefitsiendi üksikasjad vastavalt rakendusmääruse (EL) 2018/2066 VIIa peatükile;

d) kütusevoogude laad, ulatus ja keerukus, samuti tarbimisse lubatud kütusekoguste määramiseks kasutatud seadmed, andmeallikad ja protsessid, arvutustegurite ja muude algandmeallikate päritolu ja kohaldamine;

e) andmekäsitlus ning kontrollisüsteem ja -keskkond.

4. Kui tõendaja teeb strateegilist analüüsi, kontrollib ta järgmist:

a) kas talle on esitatud seirekava kõige uuem versioon, mille pädev asutus on vajaduse korral kinnitanud;

b) kas aruandlusperioodi jooksul on tehtud seirekavasse muudatusi;

c) vastavalt asjaoludele see, kas käesoleva lõike punktis b osutatud muudatustest on pädevale asutusele vastavalt rakendusmääruse (EL) 2018/2066 artikli 15 lõikele 1 ning artikli 75b lõikele 1 või artiklile 75g teatatud või kas pädev asutus on need rakendusmääruse (EL) 2018/2066 artikli 15 lõike 2 ning artikli 75b lõike 1 kohaselt heaks kiitnud.

Artikkel 43g

Riskianalüüs

1. Tulemusliku tõendamise väljatöötamiseks, kavandamiseks ja rakendamiseks teeb tõendaja kindlaks järgmised elemendid ja analüüsib neid:

a) omariskid;

b) kontrollimeetmed;

c) kui punktis b osutatud kontrollimeetmed on rakendatud, siis nende meetmete tulemuslikkusega seonduvad kontrolliriskid.

2. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud elementide kindlakstegemisel ja analüüsimisel võtab tõendaja arvesse vähemalt järgmist:

a) artikli 43f lõikes 1 osutatud strateegilise analüüsi tulemused;

b) artiklis 43e ja artikli 43f lõike 2 punktis c osutatud teave;

c) artikli 43f lõike 2 punktis b osutatud olulisustase.

3. Kui tõendaja avastab, et reguleeritud üksusel ei ole oma riskianalüüsis õnnestunud asjakohaseid oma- ega kontrolliriske kindlaks teha, siis teatab tõendaja sellest reguleeritud üksusele.

4. Kui see on tõendamise jooksul hangitud teabe kohaselt vajalik, siis vaatab tõendaja riskianalüüsi uuesti läbi ja muudab või kordab vajalikke tõendamistoiminguid.

Artikkel 43h

Tõendamiskava

1. Tõendaja koostab tõendamiskava, mis vastab strateegilise analüüsi ja riskianalüüsi käigus hangitud teabele ja kindlaks tehtud riskidele ning mis sisaldab vähemalt järgmist:

a) tõendamisprogramm, milles kirjeldatakse tõendamistoimingute laadi ja ulatust ning aega ja viisi, kuidas neid toiminguid teostatakse;

b) testimiskava, milles määratakse kindlaks kontrollimeetmete testimise ulatus ja meetodid ning kontrollimeetmetega seotud menetlused;

c) andmekogumiskava, milles määratakse kindlaks andmete kogumise ulatus ja meetodid seoses selliste andmepunktidega, mis on reguleeritud üksuse aruandes heite koondandmete aluseks.

2. Tõendaja koostab käesoleva artikli lõike 1 punktis b osutatud testimiskava nii, et oleks võimalik kindlaks teha, mil määral saab toetuda asjakohastele kontrollimeetmetele artikli 43b lõike 4 punktides b ja c osutatud nõuetele vastavuse hindamisel.

Kui tõendaja määrab kindlaks andmete kogumise ulatuse ja toimingud kontrollimeetmete testimiseks, võtab ta arvesse järgmisi elemente:

a) omariskid;

b) kontrollikeskkond;

c) asjaomased kontrollimeetmed;

d) nõue, et tõendaja esitab arvamuse piisava kindlusega.

3. Kui tõendaja määrab kindlaks andmete kogumise ulatuse ja toimingud lõike 1 punktis c osutatud andmete kogumiseks, võtab ta arvesse järgmisi elemente:

a) oma- ja kontrolliriskid;

b) analüütiliste menetluste tulemused;

c) nõue, et tõendaja esitab arvamuse piisava kindlusega;

d) olulisustase;

e) üksiku andmeelemendi mõju olulisus kogu andmekogumi suhtes.

4. Tõendaja koostab ja rakendab tõendamiskava nii, et tõendamisrisk on vähendatud vastuvõetava tasemeni piisava kindluse andmiseks selle kohta, et reguleeritud üksuse aruandes ei esine olulisi väärkajastamisi.

5. Kui tõendaja leiab lisariske, mida on vaja vähendada, või kui tegelikke riske on algselt eeldatust vähem, ajakohastab ta tõendamise jooksul riskianalüüsi ja tõendamiskava ning kohandab tõendamistoiminguid.

Artikkel 43i

Tõendamistoimingud

Tõendaja rakendab tõendamiskava ja kontrollib riskianalüüsi põhjal pädeva asutuse kinnitatud seirekava rakendamist.

Selleks teostab tõendaja vähemalt põhjaliku testimise, mis koosneb analüüsimenetlustest, andmete tõendamisest ja seiremetoodika kontrollimisest, ning kontrollib järgmist:

a) andmekäsitlus ja andmevoos kasutatavad süsteemid, sealhulgas infotehnoloogiasüsteemid;

b) kas reguleeritud üksuse kontrollimeetmed on nõuetekohaselt dokumenteeritud, rakendatud, hallatud ja tulemuslikud omariskide vähendamiseks;

c) kas seirekavas loetletud menetlused on tulemuslikud omariskide ja kontrolliriskide vähendamiseks ning kas menetlused on rakendatud, piisavalt dokumenteeritud ja nõuetekohaselt hallatud.

Teise lõigu punkti a kohaldamisel jälgib tõendaja andmevoogu, järgides andmekäsitlustoimingute järjestust ja omavahelist mõju alates algandmeallikatest saadud andmetest kuni reguleeritud üksuse aruande koostamiseni.

Artikkel 43j

Analüüsimenetlused

1. Tõendaja kasutab andmete usutavuse ja täielikkuse hindamiseks analüüsimenetlusi, kui omarisk, kontrollirisk ja reguleeritud üksuse kontrollimeetmete sobivus osutavad vajadusele selliseid analüüse teha.

2. Lõikes 1 osutatud analüüsimenetluste teostamisel hindab tõendaja esitatud andmeid, et teha kindlaks potentsiaalsed riskivaldkonnad ning seejärel valideerida ja kohandada kavandatud tõendamistoimingud. Tõendaja teeb vähemalt järgmist:

a) hindab kõikumiste ja suundumuste tõenäosust aja jooksul või võrreldavate elementide vahel;

b) selgitab välja vahetud võõrväärtused, ootamatud andmed ja andmelüngad.

3. Lõikes 1 osutatud analüüsimenetluste kohaldamisel teostab tõendaja järgmised menetlused:

a) koondandmeid käsitlevad esialgsed analüüsimenetlused enne artiklis 43i osutatud toimingute teostamist, et mõista esitatud andmete laadi, keerukust ja tähtsust;

b) koondandmeid ja nende aluseks olevaid andmepunkte käsitlevad üksikasjalikud analüüsimenetlused, et selgitada välja potentsiaalsed struktuursed vead ja vahetud võõrväärtused;

c) koondandmeid käsitlevad lõplikud analüüsimenetlused selle tagamiseks, et kõik tõendamisprotsessi jooksul avastatud vead on õigesti parandatud.

4. Kui tõendaja avastab võõrväärtusi, kõikumisi, suundumusi, andmelünki või andmeid, mis ei ole muu asjakohase teabega kooskõlas või mis märkimisväärselt erinevad eeldatud kogustest või määradest, küsib tõendaja reguleeritud üksuselt selgitusi ning neid toetavat täiendavat asjakohast tõendusmaterjali.

Esitatud selgituste ja täiendava tõendusmaterjali põhjal hindab tõendaja mõju tõendamiskavale ja vajalikele tõendamistoimingutele.

Artikkel 43k

Andmete tõendamine

1. Tõendaja tõendab reguleeritud üksuse aruandes esitatud andmeid ning testib andmeid üksikasjalikult, sealhulgas jälgib neid tagasi kuni algandmeallikatest saadud andmeteni, teostab andmete ristkontrolli väliste andmeallikatega, viib läbi võrdlusi, kontrollib läviväärtusi seoses nõuetekohaste andmetega ning teostab ümberarvutusi.

2. Lõikes 1 osutatud andmete tõendamisel ja võttes arvesse kinnitatud seirekava, sealhulgas kavas kirjeldatud menetlusi, kontrollib tõendaja järgmist:

a) reguleeritud üksuse seire ulatus, sealhulgas asukohad, kust kütus tarbijale tarbimisse lubatakse;

b) tarbimisse lubatud kütusevoogude täielikkus, sellisena nagu neid on kirjeldatud pädeva asutuse kinnitatud seirekavas, ning nendega seotud kütusekogused ja heiteandmed;

c) kogu tarbimisse lubatud kütuse koguste ning ostetud või muul moel reguleeritud üksusele tarnitud kütuse andmete vaheline kooskõla;

d) reguleeritud üksuse aruandes esitatud koondandmete kooskõla algandmeallikast saadud andmetega;

e) andmete usaldusväärsus ja täpsus.

Artikkel 43l

Seiremetoodika õige kohaldamise tõendamine

1. Tõendaja kontrollib pädeva asutuse poolt seirekavas kinnitatud seiremetoodika, sealhulgas selle konkreetsete üksikasjade nõuetekohast kohaldamist ja rakendamist.

2. Reguleeritud üksuse heitearuande tõendamisel kontrollib tõendaja rakendusmääruse (EL) 2018/2066 artiklites 33 ja 75k osutatud ning pädeva asutuse kinnitatud proovivõtukava nõuetekohast kohaldamist ja rakendamist.

3. Kui rakendusmääruses (EL) 2018/2066 nõutakse, et reguleeritud üksus näitaks tegevusandmete ja arvutustegurite mõõtemääramatuse läviväärtuste järgimist, kinnitab tõendaja mõõtemääramatuse taseme arvutamisel kasutatud teabe kehtivust, nagu on sätestatud kinnitatud seirekavas.

4. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud seiremetoodika kontrollimisel kontrollib tõendaja pädeva asutuse kinnitatud seirekavas vastavalt rakendusmääruse (EL) 2018/2066 VIIa peatükile esitatud kohaldamisalakoefitsiendi määramise meetodi nõuetekohast kohaldamist ja rakendamist.

5. Tõendaja kontrollib reguleeritud üksuse tõendeid selle kohta, kas kütus lubati tarbimisse direktiivi 2003/87/EÜ III peatükiga hõlmatud sektorites.

6. Selleks et hinnata, kas direktiivi 2003/87/EÜ III peatükiga hõlmatud sektorites tarbimisse lubatud kütuseid kasutatakse samal aruandeaastal ja need saab kooskõlas rakendusmääruse (EL) 2018/2066 artikli 75v lõikega 4 maha arvata, kontrollib tõendaja, kas käesoleva määruse artikli 43e lõike 1 punktis g osutatud teave on kooskõlas rakendusmääruse (EL) 2018/2066 Xb lisa kohases reguleeritud üksuse aruandes esitatud teabega.

Artikkel 43m

Puuduvate andmete täiendamiseks kasutatud meetodite tõendamine

1. Kui pädeva asutuse kinnitatud seirekavas ettenähtud meetodeid on kasutatud puuduvate andmete täiendamiseks vastavalt rakendusmääruse (EL) 2018/2066 artiklitele 66 ja 75o, kontrollib tõendaja, kas kasutatud meetodid olid konkreetses olukorras asjakohased ja kas neid kohaldati õigesti.

Kui reguleeritud üksus on saanud pädevalt asutuselt kinnituse, et ta võib kooskõlas rakendusmääruse (EL) 2018/2066 artiklitega 66 ja 75o kasutada muid kui käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud meetodeid, kontrollib tõendaja, kas kinnitatud meetodit on õigesti kohaldatud ja kas see on nõuetekohaselt dokumenteeritud.

Kui reguleeritud üksus ei saa pädeva asutuse kinnitust õigel ajal, kontrollib tõendaja, kas reguleeritud üksuse kasutatud meetod puuduvate andmete täiendamiseks tagab, et heitkoguseid ei ole alahinnatud ja et see meetod ei vii oluliste väärkajastamisteni.

2. Tõendaja kontrollib reguleeritud üksuse poolt rakendusmääruse (EL) 2018/2066 artiklites 66 ja 75o osutatud andmete puudumise vältimiseks rakendatud kontrollimeetmete tulemuslikkust.

Artikkel 43n

Andmete kogumine

1. Kui tõendaja kontrollib artikli 43i punktides b ja c osutatud kontrollimeetmete ja menetluste vastavust või teostab artiklites 43j ja 43k osutatud kontrolle, võib ta kasutada reguleeritud üksusele eriomaseid andmekogumismeetodeid, kui andmete kogumine on riskianalüüsi põhjal põhjendatud.

2. Kui tõendaja avastab andmete kogumise käigus mittevastavuse või väärkajastamise, nõuab tõendaja, et reguleeritud üksus selgitaks mittevastavuse või väärkajastamise peamisi põhjusi, et hinnata mittevastavuse või väärkajastamise mõju esitatud andmetele. Kõnealuse hindamise tulemuste põhjal teeb tõendaja kindlaks, kas täiendavad tõendamistoimingud on vajalikud, kas andmekogumise ulatust on vaja suurendada ja missugust andmekogumi osa peab reguleeritud üksus parandama.

3. Tõendaja dokumenteerib artiklites 43i–43l osutatud kontrollide tulemused ning täiendavate andmekogumiste üksikasjad tõendamise sisedokumentides.

Artikkel 43o

Väärkajastamiste, mittevastavuste ja nõuete rikkumise käsitlemine

1. Kui tõendaja avastab tõendamise jooksul väärkajastamisi, mittevastavusi või rakendusmääruse (EL) 2018/2066 nõuete rikkumise, teavitab ta sellest õigeaegselt reguleeritud üksust ja nõuab asjaomaste paranduste tegemist. Reguleeritud üksus parandab iga väärkajastamise ja mittevastavuse, millest talle on teatatud.

Kui on avastatud rakendusmääruse (EL) 2018/2066 nõuete rikkumine, teavitab reguleeritud üksus sellest pädevat asutust ning heastab rikkumise põhjendamatu viivituseta.

2. Tõendaja dokumenteerib kõik väärkajastamised, mittevastavused või rakendusmääruse (EL) 2018/2066 nõuete rikkumised, mis reguleeritud üksus on tõendamise jooksul parandanud, tõendamise sisedokumentides ja märgib need kui lahendatud väärkajastamised, mittevastavused ja rikkumised.

3. Kui reguleeritud üksus ei ole enne tõendamisaruande väljaandmist parandanud väärkajastamisi või mittevastavusi, millest tõendaja on talle lõike 1 kohaselt teatanud, palub tõendaja reguleeritud üksusel selgitada mittevastavuse või väärkajastamise peamisi põhjusi, et hinnata mittevastavuste või väärkajastamiste mõju esitatud andmetele.

Tõendaja teeb kindlaks, kas parandamata väärkajastamistel, üksikult või koos muude väärkajastamistega, on oluline mõju esitatud heite koondandmetele. Väärkajastamiste olulisuse hindamisel võtab tõendaja arvesse väärkajastamise ulatust ja laadi ning lisaks ka nende ilmnemise konkreetseid asjaolusid.

Tõendaja hindab, kas parandamata mittevastavustel, üksikult või koos muude mittevastavustega, on mõju esitatud andmetele ja kas see viib olulise väärkajastamiseni.

Kui reguleeritud üksus ei ole enne tõendamisaruande väljaandmist rakendusmääruse (EL) 2018/2066 nõuete rikkumist vastavalt lõikele 1 heastanud, hindab tõendaja, kas heastamata rikkumisel on mõju esitatud andmetele ja kas see viib olulise väärkajastamiseni.

Tõendaja võib pidada väärkajastamisi oluliseks isegi siis, kui need väärkajastamised, üksikuna või koos muude väärkajastamistega, jäävad allapoole artiklis 43p sätestatud olulisustaset ning kui see on põhjendatud väärkajastamiste ulatust ja laadi ning nende ilmnemise konkreetseid asjaolusid arvestades.

Artikkel 43p

Olulisustase

1. Nende reguleeritud üksuste aruannete tõendamisel, kelle puhul tarbimisse lubatud kütustega seotud aastaheide on kuni 500 000 CO_2 ekvivalenttonni, on olulisustase 5 % tõendataval aruandlusperioodil teatatud koguheitest.

2. Reguleeritud üksuste puhul, kelle tarbimisse lubatud kütustega seotud aastaheide on rohkem kui 500 000 CO_2 ekvivalenttonni, on olulisustase reguleeritud üksuse aruannete tõendamisel 2 % tõendataval aruandlusperioodil teatatud koguheitest.

Artikkel 43q

Tõendamise järeldused, sõltumatu ülevaatus ja dokumenteerimine

1. Tõendamist lõpule viies ja tõendamise jooksul hangitud teavet kontrollides teeb tõendaja järgmist:

a) kontrollib reguleeritud üksuselt saadud lõplikke andmeid, sealhulgas neid, mida on tõendamise jooksul saadud teabe põhjal korrigeeritud;

b) vaatab üle reguleeritud üksuse põhjendused erinevuste kohta lõplike andmete ja eelnevalt esitatud andmete vahel;

c) vaatab läbi hindamise tulemused, et teha kindlaks, kas pädeva asutuse kinnitatud seirekava ja selles kirjeldatud menetlusi on õigesti rakendatud;

d) hindab, kas tõendamisrisk on piisavalt väike, et tagada piisav kindlus;

e) tagab, et tõendusmaterjali on kogutud piisavalt, et esitada piisava kindlusega arvamus selle kohta, et aruandes ei esine olulisi väärkajastamisi;

f) tagab, et tõendamisprotsess on täielikult dokumenteeritud tõendamise sisedokumentides ja et tõendamisaruandes saab esitada lõpliku otsuse.

2. Tõendaja teeb sõltumatu ülevaatamise vastavalt artiklile 25.

3. Tõendaja valmistab ette ja koostab tõendamise sisedokumendid, mis sisaldavad vähemalt järgmist:

a) teostatud tõendamistoimingute tulemused;

b) strateegiline analüüs, riskianalüüs ja tõendamiskava;

c) tõendaja arvamust toetav piisav teave, sealhulgas nende otsuste põhjendused, mis on tehtud selle kohta, kas tuvastatud väärkajastamistel on või ei ole oluline mõju esitatud heiteandmetele.

Reguleeritud üksuse aruannete tõendamisel kohaldatakse artikli 26 lõikeid 2 ja 3.

Artikkel 43r

Tõendamisaruanne

1. Tõendaja annab tõendamise jooksul kogutud teabe põhjal reguleeritud üksusele välja tõendamisaruande iga tõendatud heitearuande kohta. Tõendamisaruandes märgitakse, kas:

a) tõendatud aruanne on tunnistatud rahuldavaks;

b) reguleeritud üksuse aruanne sisaldab olulisi väärkajastamisi, mida ei parandatud enne tõendamisaruande väljaandmist;

c) tõendamise ulatus on artikli 43s kohaselt liiga piiratud ja tõendaja ei saanud hankida piisavat tõendusmaterjali, et anda välja piisava kindlusega arvamus selle kohta, et aruandes ei esine olulisi väärkajastamisi;

d) mittevastavused üksikult või koos muude mittevastavustega ei anna piisavat selgust ega luba tõendajal piisava kindlusega väita, et reguleeritud üksuse aruandes ei esine olulisi väärkajastamisi.

Esimese lõigu punkti a kohaldamisel võib reguleeritud üksuse aruande tunnistada rahuldavaks üksnes juhul, kui reguleeritud üksuse aruandes ei esine olulisi väärkajastamisi.

2. Reguleeritud üksus esitab pädevale asutusele tõendamisaruande koos reguleeritud üksuse asjaomase aruandega.

3. Tõendamisaruanne sisaldab vähemalt järgmisi elemente:

a) reguleeritud üksuse nimi;

b) tõendamise eesmärgid;

c) tõendamise ulatus;

d) viide reguleeritud üksuse aruandele, mida tõendati;

e) kriteeriumid, mida kasutati reguleeritud üksuse aruande tõendamiseks, sealhulgas luba ja pädeva asutuse kinnitatud seirekava versioonid ning iga kava kehtivusaeg;

f) tarbimisse lubatud kütusega seotud heite koondandmed direktiivi 2003/87/EÜ III lisas osutatud tegevusala ja reguleeritud üksuse kohta;

g) tõendamisele kuulunud aruandlusperiood;

h) reguleeritud üksuse, pädeva asutuse ja tõendaja vastutusala;

i) tõendaja arvamus;

j) kõigi selliste avastatud väärkajastamiste ja mittevastavuste kirjeldus, mida ei parandatud enne tõendamisaruande väljaandmist;

k) tegevuskohtade külastuste kuupäevad ja neid teostanud isikute nimed, sealhulgas tegevuskohtade virtuaalsete külastuste kuupäevad;

l) teave selle kohta, kas mõnest tegevuskoha külastusest loobuti, ning selle põhjused;

m) teave selle kohta, kas tehti tegevuskoha virtuaalne külastus, samuti tegevuskoha virtuaalsete külastuste põhjused ja pädeva asutuse heakskiidu kuupäev;

n) kinnitus selle kohta, et tõendaja on teinud käesoleva määruse artikli 43l lõike 6 kohased kontrollid ja et käesoleva määruse artikli 43e lõike 1 punktis g osutatud teave on kooskõlas rakendusmääruse (EL) 2018/2066 Xb lisa kohases reguleeritud üksuse aruandes esitatud teabega;

o) kõik tõendamise jooksul ilmsiks tulnud rakendusmääruse (EL) 2018/2066 nõuete rikkumised;

p) kui puuduvate andmete täiendamiseks valitud meetodile ei saadud õigel ajal pädeva asutuse heakskiitu vastavalt käesoleva määruse artikli 43m lõike 1 kolmandale lõigule, siis kinnitus selle kohta, kas kasutatud meetod on konservatiivne ja kas see viib või ei vii oluliste väärkajastamisteni;

q) vajaduse korral parandusettepanekud;

r) reguleeritud üksuse aruande tõendamisse kaasatud ELi HKSi juhtaudiitori, sõltumatu ülevaataja ja vajaduse korral ELi HKSi audiitori ja tehnilise eksperdi nimed;

s) kuupäev ja tõendaja nimel volitatud isiku allkiri ja nimi.

4. Tõendaja kirjeldab väärkajastamisi, mittevastavusi ja rakendusmääruse (EL) 2018/2066 nõuete rikkumist piisavalt üksikasjalikult, et reguleeritud üksus ning ka pädev asutus mõistaksid järgmist:

a) väärkajastamise, mittevastavuse või rakendusmääruse (EL) 2018/2066 nõuete rikkumise ulatus ja laad;

b) miks väärkajastamisel on oluline mõju või mitte;

c) millisele elemendile väärkajastamine reguleeritud üksuse aruandes või millisele elemendile mittevastavus seirekavas viitab;

d) millise rakendusmääruse (EL) 2018/2066 artikliga on nõuete rikkumine seotud.

Artikkel 43s

Ulatuse piiramine

Tõendaja võib otsustada, et artikli 43r lõike 1 punktis c osutatud tõendamise ulatus on liiga piiratud mis tahes järgmises olukorras:

a) puuduvad andmed, mille tõttu tõendaja ei saa hankida nõutavat tõendusmaterjali, et vähendada tõendamisriski tasemeni, mis on vajalik piisava kindlustaseme tagamiseks;

b) pädev asutus ei ole seirekava kinnitanud;

c) seirekava ei ole piisavalt ulatuslik või selge, et tõendamise kohta otsus teha;

d) reguleeritud üksusel ei ole õnnestunud teha kättesaadavaks piisavalt teavet, et tõendaja saaks tõendamise ellu viia.

Artikkel 43t

Parandamata ebaoluliste mittevastavuste käsitlemine

1. Tõendaja hindab vajaduse korral, kas reguleeritud üksus on parandanud rakendusmääruse (EL) 2018/2066 artikli 75q lõikes 4 osutatud nõuete kohaselt mittevastavused, millele on osutatud eelmise seireperioodiga seotud tõendamisaruandes.

Kui reguleeritud üksus ei ole neid mittevastavusi vastavalt rakendusmääruse (EL) 2018/2066 artikli 75q lõikele 4 parandanud, kaalub tõendaja, kas see suurendab või võib suurendada väärkajastuste riski.

Tõendaja teatab tõendamisaruandes, kas reguleeritud üksus on kõnealused mittevastavused lahendanud.

2. Tõendaja märgib tõendamise sisedokumentidesse, millal ja kuidas on reguleeritud üksuse avastatud mittevastavused tõendamise jooksul lahendanud.

Artikkel 43u

Seire- ja aruandlusprotsessi täiustamine

1. Kui tõendaja on tuvastanud valdkondi, mida saaks reguleeritud üksuse tegevuses seoses käesoleva lõike punktidega a–d täiustada, lisab ta tõendamisaruandesse parandusettepanekud, mis on seotud reguleeritud üksuse tegevusega seoses kõnealuste punktidega:

a) reguleeritud üksuse riskianalüüs;

b) andmekäsitluse ja kontrollimeetmete arendamine, dokumenteerimine, rakendamine ja haldamine ning kontrollisüsteemi hindamine;

c) andmekäsitluse ja kontrollimeetmetega seotud menetluste ning muude menetluste, mille reguleeritud üksus peab rakendusmääruse (EL) 2018/2066 kohaselt kehtestama, arendamine, dokumenteerimine, rakendamine ja haldamine;

d) heiteandmete seire ja aruandlus, sealhulgas seoses kõrgemate määramistasandite saavutamise, riskide vähendamise ning seire ja aruandluse tõhustamisega;

2. Tõendamisaruandes esitatud parandusettepanekutele järgneval aastal tõendamist tehes kontrollib tõendaja, kas ja kuidas on reguleeritud üksuse kõnealuseid parandusettepanekuid rakendanud.

Kui reguleeritud üksus ei ole kõnealuseid ettepanekuid rakendanud või ei ole neid õigesti rakendanud, hindab tõendaja mõju, mis sellel on väärkajastamiste ja mittevastavuste riskile.

Artikkel 43v

Tegevuskohtade külastused ja lihtsustatud tõendamine

1. Tõendaja külastab tõendamisprotsessi jooksul sobival ajal korra või mitu korda tegevuskohta, et hinnata mõõteseadmete ja seiresüsteemide tööd, korraldada küsitlusi, teostada käesolevas peatükis nõutavaid toiminguid ning koguda piisavat teavet ja tõendusmaterjali, mis võimaldab tõendajal otsustada, kas reguleeritud üksuse aruandes esineb olulisi väärkajastamisi või mitte.

Esimese lõigu kohaste tegevuskoha külastuste tegemisel hindab tõendaja ka tarbimisse lubatud kütusevoogude täielikkust ja tarbimisse lubatud kütuse koguseid.

2. Reguleeritud üksus tagab tõendajale pääsu oma tegevuskohtadesse.

3. Reguleeritud üksuse heitearuande tõendamisel otsustab tõendaja riskianalüüsi põhjal, kas täiendavate tegevuskohtade külastused on vajalikud, sealhulgas juhul, kui andmekäsitluse ja kontrollimeetmete olulisi etappe teostatakse muudes asukohtades, näiteks ettevõtte peakontoris ja muudes eemal asuvates kontorites.

4. Erandina lõikest 1 võib tõendaja otsustada reguleeritud üksuse tegevuskoha külastusest loobuda. Selle otsuse tegemisel võetakse aluseks järgmised kriteeriumid:

a) riskianalüüsi tulemused;

b) kinnitus selle kohta, et tõendajal on kaugjuurdepääs kõigile asjakohastele andmetele;

c) kinnitus selle kohta, et käesoleva määruse artikli 43w kohased asjakohased tingimused tegevuskoha külastuste tegemata jätmiseks on täidetud;

d) kinnitus selle kohta, et käesoleva artikli lõike 7 kohased kohustuslikud tegevuskoha külastused ei ole selle reguleeritud üksuse suhtes kohaldatavad.

Tõendaja teavitab reguleeritud üksust oma otsusest põhjendamatu viivituseta.

5. Reguleeritud üksus esitab pädevale asutusele taotluse, milles ta palub pädeval asutusel tõendaja otsuse tegevuskoha külastusest loobumise kohta heaks kiita. Taotlus sisaldab vähemalt järgmist teavet:

a) riskianalüüsi tulemused;

b) tõendid selle kohta, et asjakohastele andmetele on kaugjuurdepääs;

c) tõendid selle kohta, et käesoleva määruse artikli 43w kohased asjakohased tingimused tegevuskoha külastustest loobumiseks on täidetud;

d) tõendid selle kohta, et käesoleva artikli lõike 7 kohased kohustuslikud tegevuskoha külastused ei ole selle reguleeritud üksuse suhtes kohaldatavad.

Rakendusmääruse (EL) 2018/2066 artikli 75n lõikes 1 sätestatud väikeste heitkogustega reguleeritud üksuste puhul ei nõuta pädeva asutuse heakskiitu.

6. Võttes arvesse lõike 5 punktides a–d osutatud teavet, otsustab pädev asutus, kas kiita tõendaja otsus tegevuskoha külastusest loobuda heaks või mitte.

Kui pädev asutus ei ole kooskõlas lõikega 5 vastanud reguleeritud üksuse taotlusele kahe kuu jooksul alates selle kättesaamisest, loetakse tõendaja otsus heakskiidetuks.

7. Tõendaja külastab tegevuskohta alati, kui:

a) tõendaja tõendab reguleeritud üksuse heitearuannet esimest korda;

b) tõendaja ei ole külastanud tegevuskohta kahel aruandlusperioodil, mis eelnevad vahetult jooksvale aruandlusperioodile;

c) aruandlusperioodil tehti seirekavas rakendusmääruse (EL) 2018/2066 artikli 75b lõike 3 kohaseid olulisi muudatusi.

Artikkel 43w

Tegevuskoha külastusest loobumise tingimused

Tingimused tegevuskoha külastusest loobumiseks on järgmised:

1. Reguleeritud üksuse aruande tõendamine puudutab rakendusmääruse (EL) 2018/2066 artikli 75e lõike 2 punktis a osutatud A-kategooria üksust, mille puhul:

a) reguleeritud üksuse poolt tarbimisse lubatud kütusevood on kaubanduslikud standardkütused;

b) arvutustegurite suhtes kohaldatakse standardväärtusi;

c) rakendusmääruse (EL) 2018/2066 artikli 75l lõike 1 kohaselt kohaldatakse iga kütusevoo suhtes kohaldamisalakoefitsienti 1.

2. Reguleeritud üksuse aruande tõendamine puudutab väikeste heitkogustega reguleeritud üksust, nagu see on määratletud rakendusmääruse (EL) 2018/2066 artikli 75n lõikes 1.

3. Reguleeritud üksuse aruande tõendamine puudutab rakendusmääruse (EL) 2018/2066 artikli 75e lõike 2 punktis a osutatud A-kategooria üksuse või kõnealuse rakendusmääruse artikli 75e lõike 2 punktis b osutatud B-kategooria üksusega, mille puhul

a) hõlmatud reguleeritud üksus vastab üksusele, kellel on aruandekohustus vastavalt siseriiklikele õigusaktidele, millega võetakse üle nõukogu direktiivid 2003/96/EÜ (*) ja (EL) 2020/262 (**), selliste mõõtmismeetodite alusel, mida kasutatakse kõnealuste õigusaktide kohaldamisel, kui need meetodid põhinevad riiklikul metroloogilisel kontrollil;

b) hõlmatud kütusevood vastavad energiatoodetele, mille suhtes kohaldatakse siseriiklikke õigusakte, millega võetakse üle direktiivid 2003/96/EÜ ja (EL) 2020/262, selliste mõõtmismeetodite alusel, mida kasutatakse kõnealuste õigusaktide kohaldamisel, kui need meetodid põhinevad riiklikul metroloogilisel kontrollil;

c) arvutustegurite suhtes kohaldatakse standardväärtusi;

d) rakendusmääruse (EL) 2018/2066 artikli 75l lõike 1 kohaselt kohaldatakse iga kütusevoo suhtes kohaldamisala-koefitsienti 1.

Artikkel 43x

Lihtsustatud tõendamiskava ja tegevuskoha virtuaalsed külastused

Reguleeritud üksuse selliste heitkoguste tõendamise suhtes, mis on hõlmatud direktiivi 2003/87/EÜ IVa peatükiga, kohaldatakse artikleid 34 ja 34a. Sel eesmärgil käsitatakse kõiki viiteid käitajale, käitisele ja õhusõiduki käitajale viidetena reguleeritud üksusele.

Artikkel 43y

Akrediteerimisulatus

Tõendaja annab tõendamisaruande välja üksnes reguleeritud üksusele, kelle tegevus kuulub käesoleva määruse I lisas osutatud tegevusalade rühma nr 1c alla, mille kohta on tõendajale antud akrediteering vastavalt määruse (EÜ) nr 765/2008 ja käesoleva määruse sätetele.

Artikkel 43z

Tõendaja menetlused ja dokumendid

1. Tõendaja kehtestab ja dokumenteerib ühe või mitu IIIa peatükis sätestatud tõendamistoimingute menetlust ning käesoleva määruse II lisaga nõutud menetlused ja protsessid ning rakendab ja haldab neid. Kõnealuste menetluste ja protsesside kehtestamisel ja rakendamisel teeb tõendaja käesoleva määruse II lisas loetletud toimingud kooskõlas kõnealuses lisas osutatud harmoneeritud standardiga.

2. Reguleeritud üksuse selliste heitkoguste tõendamise suhtes, mis on hõlmatud direktiivi 2003/87/EÜ IVa peatükiga, kohaldatakse käesoleva määruse artikli 41 lõiget 2 ja artikli 42 lõiget 1.

3. Tõendaja teeb reguleeritud üksusele ning muudele asjaomastele isikutele teabe korrapäraselt kättesaadavaks vastavalt käesoleva määruse II lisas osutatud harmoneeritud standardile.

Artikkel 43za

Erapooletus ja sõltumatus

1. Tõendaja on tõendamistoimingute teostamisel reguleeritud üksusest sõltumatu ja erapooletu.

Sõltumatuse ja erapooletuse tagamiseks ei või tõendaja ja sama õigussubjekti mis tahes osa olla reguleeritud üksus, reguleeritud üksuse omanik ega nende omanduses ning samuti ei tohi tõendajal olla reguleeritud üksusega suhteid, mis võiksid mõjutada tema sõltumatust ja erapooletust. Samuti on tõendaja sõltumatu asutustest, kes kauplevad LHÜdega kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemis, mis on kehtestatud direktiivi 2003/87/EÜ artikliga 19.

2. Tõendaja tegevus on organiseeritud viisil, mis tagab tema objektiivsuse, sõltumatuse ja erapooletuse. Käesoleva määruse kohaldamisel kohaldatakse tõendaja struktuuri ja korraldust käsitlevaid asjakohaseid nõudeid, mis on kehtestatud II lisas osutatud harmoneeritud standardis.

3. Tõendaja ei teosta tõendamistoiminguid reguleeritud üksuse jaoks, kellega seoses kaasneb vastuvõetamatu risk tõendaja erapooletusele või kelle tõttu tekib tõendaja jaoks huvide konflikt. Tõendaja ei kasuta reguleeritud üksuse aruande tõendamisel töötajaid ega lepingulisi töövõtjaid, kui sellega kaasneb tegelik või potentsiaalne huvide konflikt. Tõendaja tagab ka, et töötajate ja organisatsioonide tegevus ei mõjuta tõendamise konfidentsiaalsust, objektiivsust, sõltumatust ega erapooletust. Selleks jälgib tõendaja erapooletust ohustavaid riske ja võtab asjakohaseid meetmeid nende riskidega tegelemiseks.

Esimese lõigu esimeses lauses osutatud vastuvõetamatu risk erapooletusele või huvide konflikt loetakse tekkinuks eelkõige järgmistel juhtudel:

a) tõendaja või sama õigussubjekti mis tahes osa pakub konsultatsiooniteenuseid pädeva asutuse kinnitatud seirekavas kirjeldatud seire- ja aruandlusprotsessi osa väljatöötamisel, sealhulgas seiremetoodika väljatöötamisel, reguleeritud üksuse aruande koostamisel ja seirekava koostamisel;

b) tõendaja või sama õigussubjekti mis tahes osa pakub tehnilist abi heiteandmete seireks ja aruandluseks rakendatud süsteemi arendamiseks või haldamiseks.

4. Tõendaja ja reguleeritud üksuse vahelistes suhetes loetakse huvide konflikt tõendaja jaoks tekkinuks eelkõige järgmistel juhtudel:

a) suhe tõendaja ja reguleeritud üksuse vahel põhineb ühisomandil, ühisel juhtimisel, ühisel juhtkonnal või töötajatel, jagatavatel ressurssidel, ühistel rahalistel vahenditel ja ühistel lepingutel või turundusel;

b) reguleeritud üksus on saanud lõike 3 punktis a osutatud konsultatsiooniteenuseid või kõnealuse lõike punktis b osutatud tehnilist abi konsulteerivalt asutuselt, tehnilise abi asutuselt või mõnelt muult organisatsioonilt, kel on suhted tõendajaga ja kes ohustavad tõendaja erapooletust.

Esimese lõigu punkti b kohaldamisel käsitatakse tõendaja erapooletust ohustatuna, kui suhted tõendaja ja konsulteeriva asutuse, tehnilise abi asutuse või mõne muu organisatsiooni vahel põhinevad ühisomandil, ühisel juhtimisel, ühisel juhtkonnal või töötajatel, jagatavatel ressurssidel, ühistel rahalistel vahenditel, ühistel lepingutel või turundusel ning ühisel komisjonitasu maksmisel või muudel uute klientide eest saadavatel hüvedel.

5. Tõendaja ei telli reguleeritud üksuse ning tõendaja vahelise lepingu sõlmimist, tõendamisaruande sõltumatut ülevaatust ega tõendamisaruande väljaandmist allhankena. Käesoleva määruse kohaldamisel täidab tõendaja muude tõendamistoimingute allhankena tellimisel asjakohaseid nõudeid, mis on sätestatud II lisas osutatud harmoneeritud standardis.

Esimese lõigu kohaldamisel ei peeta üksikisikutega lepingute sõlmimist tõendamistoimingute allhankena tellimiseks juhul, kui tõendaja võtab kõnealuste isikutega lepingute sõlmimisel lepinguliste töövõtjate poolt teostatavate tõendamistoimingute eest täieliku vastutuse. Kui tõendaja sõlmib üksikisikutega lepingu tõendamistoimingute teostamiseks, palub ta neil allkirjastada kirjaliku kokkuleppe selle kohta, et nad järgivad tõendaja menetlusi ja et kõnealuste tõendamistoimingute teostamisel ei esine huvide konflikti.

6. Tõendaja kehtestab ja dokumenteerib protsessi, millega tagatakse tõendaja, tõendajaga sama õigussubjekti osade, lõikes 4 osutatud muude organisatsioonide ning kõigi tõendamisprotsessis osalevate töötajate ja lepinguliste töötajate jätkuv erapooletus ja sõltumatus, ning rakendab ja haldab seda protsessi. Kõnealune protsess hõlmab tõendaja erapooletuse ja sõltumatuse tagamise süsteemi ning vastab asjakohastele nõuetele, mis on kehtestatud II lisas osutatud harmoneeritud standardis.

6a. Kui tõendaja teostab tõendamist sama reguleeritud üksuse jaoks mis eelmisel aastal, võtab ta arvesse erapooletust ohustavaid riske ja võtab meetmeid nende vähendamiseks.

7. Alates 2026. aastast ei tohi ELi HKSi juhtaudiitor, kes on tõendanud asjaomase reguleeritud üksuse direktiivi 2003/87/EÜ IVa peatükiga hõlmatud heitkoguseid viiel järjestikusel aastal, samale reguleeritud üksusele kolme järjestikuse aasta jooksul tõendamisteenuseid osutada.“

_____

(*) Nõukogu 27. oktoobri 2003. aasta direktiiv 2003/96/EÜ, millega korraldatakse ümber energiatoodete ja elektrienergia maksustamise ühenduse raamistik (ELT L 283, 31.10.2003, lk 51, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2003/96/oj).

(**) Nõukogu 19. detsembri 2019. aasta direktiiv (EL) 2020/262, millega nähakse ette aktsiisi üldine kord (ELT L 58, 27.2.2020, lk 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2020/262/oj).

30) Artikli 44 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Tõendaja, kes annab käitajale, õhusõiduki käitajale või reguleeritud üksusele välja tõendamisaruande, peab olema akrediteeritud nende I lisas loetletud tegevusalade ulatuses, millega seoses tõendaja käitaja või õhusõiduki käitaja aruannet või reguleeritud üksuse aruannet tõendab.“

31) Artikkel 45 asendatakse järgmisega:

„*Artikkel 45*

Akrediteerimise eesmärgid

Akrediteerimisprotsessi ja akrediteeritud tõendajate seire käigus hindab iga riiklik akrediteerimisasutus, kas tõendaja ja tema tõendamistoiminguid teostavad töötajad:

a) on pädevad käitaja või õhusõiduki käitaja aruannete või reguleeritud üksuse aruannete tõendamiseks kooskõlas käesoleva määrusega;

b) teostavad käitaja või õhusõiduki käitaja aruannete või reguleeritud üksuse aruannete tõendamist kooskõlas käesoleva määrusega;

c) vastavad III peatükis osutatud nõuetele ja reguleeritud üksuse aruande tõendamise eesmärgil artiklites 43y–43za osutatud nõuetele.“

32) Artikli 48 lõike 1 punkt c asendatakse järgmisega:

„c) vaatleb esindavat osa taotletud akrediteerimisulatusest ning sellistest taotleja töötajatest esindava osa sooritust ja pädevust, kes osalevad käitaja või õhusõiduki käitaja aruande või reguleeritud üksuse aruande tõendamises, tagamaks et töötajad tegutsevad kooskõlas käesoleva määrusega.“

33) Artikli 56 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Kui liikmesriik leiab, et oma akrediteerimisasutuse loomine või akrediteerimisteenuste pakkumine direktiivi 2003/87/EÜ artikli 15 või 30f tähenduses ei ole majanduslikult otstarbekas, võib kõnealune liikmesriik pöörduda teise liikmesriigi akrediteerimisasutuse poole.“

34) Artikli 58 lõike 2 teine lõik asendatakse järgmisega:

„Hindamisrühma kuulub vähemalt üks isik, kellel on teadmised rakendusmääruse (EL) 2018/2066 kohasest kasvuhoonegaaside heite seirest ja aruandlusest, mis on olulised asjaomases akrediteerimisulatuses, ning pädevus ja arusaam, mis on vajalikud tõendamistoimingute hindamiseks kõnealuses ulatuses käitise või õhusõiduki käitaja või reguleeritud üksuse puhul, ning vähemalt üks isik, kellel on teadmised asjakohastest riiklikest õigusnormidest ja juhistest.“

35) Artikli 62 sissejuhatav lause asendatakse järgmisega:

„Kui riiklik akrediteerimisasutus on saanud pädevalt asutuselt, käitajalt, õhusõiduki käitajalt, reguleeritud üksuselt või muudelt huvitatud isikutelt kaebuse tõendaja kohta, teeb riiklik akrediteerimisasutus mõistliku ajavahemiku jooksul, kuid mitte hiljem kui kolm kuud pärast kaebuse saamist, järgmist:“.

36) Artikkel 69 asendatakse järgmisega:

„*Artikkel 69*

Elektrooniline andmevahetus ja automaatsüsteemide kasutamine

1. Liikmesriigid võivad nõuda, et tõendajad kasutaksid tõendamisaruannete esitamisel elektroonilisi vorme või konkreetseid failivorminguid kooskõlas rakendusmääruse (EL) 2018/2066 artikli 74 lõikega 1 või artikliga 75u või delegeeritud määruse (EL) 2019/331 artikliga 13.

2. Muus vormis teabevahetuseks käitaja, õhusõiduki käitaja, reguleeritud üksuse, tõendaja, pädeva asutuse ja riikliku akrediteerimisasutuse vahel võidakse teha kättesaadavaks standarditud elektroonilised vormid või failivormingute spetsifikatsioonid kooskõlas rakendusmääruse (EL) 2018/2066 artikli 74 lõikega 2 ja artikliga 75u.“

37) Artikli 71 lõike 1 punkt a asendatakse järgmisega:

„a) tõendamise eeldatav aeg ja koht, sealhulgas see, kas tehakse tegevuskoha füüsiline või virtuaalne külastus;“.

38) Artikli 73 lõike 1 punktid a ja b asendatakse järgmisega:

„a) käitaja või õhusõiduki käitaja aruande või reguleeritud üksuse aruande ja vastavate tõendamisaruannete kontrollimise asjakohased tulemused, eelkõige kui on avastatud käesoleva määruse nõuete rikkumine kõnealuse tõendaja poolt;

b) käitaja, õhusõiduki käitaja või reguleeritud üksuse inspekteerimise tulemused, kui need tulemused on asjakohased riikliku akrediteerimisasutuse jaoks seoses tõendaja akrediteerimise ja järelevalvega või kui need tulemused sisaldavad teavet selle kohta, et kõnealune tõendaja on rikkunud käesoleva määruse nõudeid;“.

39) Artikli 76 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Riiklikud akrediteerimisasutused või vajaduse korral artikli 55 lõikes 2 osutatud riiklikud asutused loovad andmebaasi ja haldavad seda ning võimaldavad sellele juurdepääsu muudele riiklikel akrediteerimisasutustele, riiklikele asutustele, tõendajatele, käitajatele, õhusõiduki käitajatele, reguleeritud üksustele ja pädevatele asutustele.

Määruse (EÜ) nr 765/2008 artikli 14 kohaselt tunnustatud asutus lihtsustab ja ühtlustab juurdepääsu andmebaasidele, et võimaldada tulemuslikku ja kulutõhusat teabevahetust akrediteerimisasutuste, riiklike asutuste, tõendajate, käitajate, õhusõiduki käitajate, reguleeritud üksuste ja pädevate asutuste vahel, ning ta võib ühendada need andmebaasid ühte kesksesse andmebaasi.“

40) Artikli 77 lõiget 1 muudetakse järgmiselt:

a) punktid a ja b asendatakse järgmisega:

„a) nende tõendamiste kavandatav aeg ja koht, mida tõendajal on kavas teha, sealhulgas see, kas tehakse tegevuskoha füüsiline või virtuaalne külastus;

b) nende käitajate või õhusõiduki käitajate aadressid ja kontaktandmed, kelle heitearuannet, võrdlusandmete aruannet, uue osaleja andmete aruannet või tootmistaseme aastaaruannet hakatakse tõendama;“;

b) lisatakse punkt ba:

„ba) nende reguleeritud üksuste aadressid ja kontaktandmed, kelle heitearuandeid tuleb kontrollida;“;

c) punkt c asendatakse järgmisega:

„c) tõendamisrühma liikmete nimed ja akrediteerimisulatus, mille alla käitaja, õhusõiduki käitaja või reguleeritud üksuse tegevus kuulub.“

41) Rakendusmääruse (EL) 2018/2067 I ja II lisa muudetakse vastavalt käesoleva määruse lisale.

Artikkel 2

Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikli 1 punkti 4, punkti 7 alapunkti a alapunkti i, punkti 12 alapunkti d, punkti 13 alapunkti d, punkti 18 alapunkti b, punkti 18 alapunkti c alapunkti vii, punkte 26–29, punkti 38, punkti 40 alapunkte b ja c ning lisa punkti 2 alapunkti a kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2025.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 8. mai 2024

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN

LISA

Rakendusmääruse (EL) 2018/2067 I ja II lisa muudetakse järgmiselt.

1) I lisa muudetakse järgmiselt:

a) tabeli sissejuhatav osa asendatakse järgmisega:

„Tõendajate akrediteerimisulatus märgitakse akrediteerimistunnistusele, kasutades järgmisi direktiivi 2003/87/EÜ I lisas ja IVa peatükis loetletud tegevusalade rühmi ning muid direktiivi 2003/87/EÜ artiklites 10a ja 24 nimetatud tegevusalasid. Samaväärselt kohaldatakse kõnealuseid sätteid riikliku asutuse poolt käesoleva määruse artikli 55 lõike 2 kohaselt sertifitseeritud tõendajate suhtes.“;

b) tabelit muudetakse järgmiselt:

i) lisatakse järgmine rida 1c:

„1c	Direktiivi 2003/87/EÜ IVa peatükiga hõlmatud heitkoguste tõendamine“;

ii) kolmas rida asendatakse järgmisega:

„2	Õli rafineerimine“;

iii) neljas rida asendatakse järgmisega:

„ 3	— Koksi tootmine — Metallimaakide (sh sulfiidmaagid) särdamine või paagutamine, sh granuleerimine — Raua või terase tootmine (esmane või teisene sulatamine), sealhulgas pidevvalu“;

iv) kuues rida asendatakse järgmisega:

„5	Tooralumiiniumi või alumiiniumoksiidi tootmine (CO_2 ja PFC heide) “;

v) üheksas rida asendatakse järgmisega:

„8	— Tahma tootmine — Ammoniaagi tootmine — Pakendamata orgaaniliste kemikaalide tootmine krakkimise, reformingu, osalise või täieliku oksüdeerimise või samalaadsete protsesside abil — Vesiniku (H_2) ja sünteesgaasi tootmine — Naatriumkarbonaadi (Na_2CO_3) ja naatriumvesinikkarbonaadi ($NaHCO_3$) tootmine“;

vi) üheteistkümnes rida asendatakse järgmisega:

„10	— Kasvuhoonegaaside kogumine direktiiviga 2003/87/EÜ hõlmatud käitistest, et neid transportida ja maapõues säilitada direktiivi 2009/31/EÜ kohaselt lubatud säilitamiskohas — Kasvuhoonegaaside transportimine, et neid maapõues säilitada direktiivi 2009/31/EÜ kohaselt lubatud säilitamiskohas, välja arvatud heitkogused, mis on hõlmatud direktiivi 2003/87/EÜ I lisas loetletud muu tegevusalaga“;

vii) tegevusalade rühma 12 käsitlev kolmeteistkümnes rida asendatakse järgmisega:

„12	Lennundus (heiteandmed) “.

2) II lisa muudetakse järgmiselt:

a) punkt a asendatakse järgmisega:

„a) käitaja, õhusõiduki käitaja või reguleeritud üksuse ja muude asjakohaste osaliste vaheline teabevahetus ja selle põhimõtted;“;

b) punkt e asendatakse järgmisega:

„e) läbivaadatud tõendamisaruande väljaandmise kord, kui viga tõendamisaruandes või käitaja või õhusõiduki käitaja aruandes või reguleeritud üksuse aruandes avastatakse pärast seda, kui tõendaja on tõendamisaruande esitanud käitajale, õhusõiduki käitajale või reguleeritud üksusele edasiseks esitamiseks pädevale asutusele;“.